

Migration och asylpolitik

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande ett stort antal motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2011 som rör asyl- och migrationsfrågor samt svenskt medborgarskap.

I betänkandet behandlas bl.a. frågor om skyddsbehov, begreppet väpnad konflikt, könsrelaterad förföljelse, samarbetet inom EU, barn i asylprocessen, verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut, visering och svenskt medborgarskap.

Utskottet avstyrker samtliga motionsyrkanden.

I ärendet finns 23 reservationer (S, SD, V).

Utskottet föreslår att ärendet avgörs efter endast en bordläggning.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	8
Utskottets överväganden	9
Flyktingpolitiken	9
Begreppet väpnad konflikt i utlänningslagen	12
Asylsökande från Irak	14
Könsrelaterad förföljelse	15
Det gemensamma europeiska asylsystemet	18
Uppehållstillstånd i andra fall	25
Barn i asylprocessen	27
Asylprocessen	32
Domstolsprövningen	35
Verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut m.m.	37
Utvisning på grund av brott m.m.	41
Visering	46
Svenskt medborgarskap	48
Reservationer	51
1. Flyktingpolitiken, punkt 1 (SD)	51
2. Flyktingpolitiken, punkt 1 (V)	52
3. Begreppet väpnad konflikt i utlänningslagen, punkt 2 (S, V)	52
4. Flyktingstatus för den som förföljs på grund av kön eller sexuell läggning, punkt 4 (S, V)	53
5. Könsrelaterad förföljelse i övrigt, punkt 5 (V)	53
6. Det gemensamma europeiska asylsystemet, punkt 6 (S)	54
7. Det gemensamma europeiska asylsystemet, punkt 6 (V)	55
8. Dublinförordningen, punkt 7 (S)	56
9. Dublinförordningen, punkt 7 (V)	56
10. Uppehållstillstånd i andra fall, punkt 8 (V)	57
11. Tidsbegränsat uppehållstillstånd, punkt 9 (SD)	58
12. Barn i asylprocessen, punkt 10 (S)	58
13. Barn i asylprocessen, punkt 10 (V)	59
14. Åldersbestämning, punkt 11 (SD)	59
15. Asylprocessen, punkt 12 (S)	60
16. Asylprocessen, punkt 12 (SD)	61
17. Asylprocessen, punkt 12 (V)	61
18. Domstolsprövningen, punkt 13 (V)	62
19. Verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut m.m., punkt 14 (V)	62
20. Utvisning på grund av brott m.m., punkt 15 (SD)	63
21. Visering, punkt 16 (SD)	65
22. Visering, punkt 16 (V)	65
23. Svenskt medborgarskap, punkt 17 (SD)	66
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	67
Motion väckt med anledning av proposition 2011/12:60	67

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2011	67
---	----

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Flyktingpolitiken

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkandena 2 och 25,

2011/12:Sf348 av David Lång och Erik Almqvist (båda SD) och

2011/12:Sf352 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 8, 10, 11 och 13.

Reservation 1 (SD)

Reservation 2 (V)

2. Begreppet väpnad konflikt i utlänningslagen

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 26 och

2011/12:Sf311 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 7.

Reservation 3 (S, V)

3. Asylsökande från Irak

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:Sf207 av Anita Brodén och Karin Granbom Ellison (båda FP) och

2011/12:Sf228 av Robert Halef (KD).

4. Flyktingstatus för den som förföljs på grund av kön eller sexuell läggning

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:Sf236 av Caroline Szyber (KD),

2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 23,

2011/12:Sf274 av Hillevi Larsson och Börje Vestlund (båda S),

2011/12:Sf316 av Arhe Hamednaca och Börje Vestlund (båda S) yrkandena 2 och 6 samt

2011/12:Sf321 av Börje Vestlund m.fl. (S) yrkandena 2 och 6.

Reservation 4 (S, V)

5. Könrelaterad förföljelse i övrigt

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:Sf202 av Arhe Hamednaca (S),

2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 24,

2011/12:Sf282 av Amineh Kakabaveh (V),

2011/12:Sf316 av Arhe Hamednaca och Börje Vestlund (båda S) yrkandena 3–5 och

2011/12:Sf321 av Börje Vestlund m.fl. (S) yrkandena 1 och 3–5.

Reservation 5 (V)

6. Det gemensamma europeiska asylsystemet

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:U229 av Maria Lundqvist-Brömster (FP) yrkande 1,

2011/12:U313 av Börje Vestlund m.fl. (S) yrkande 4,

2011/12:Sf237 av Andreas Carlson och Caroline Szyber (båda KD) yrkande 3,

2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkandena 9–11 och 15–17 samt

2011/12:Sf311 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 1.

Reservation 6 (S)

Reservation 7 (V)

7. Dublinförordningen

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:Sf232 av Helena Leander och Bodil Ceballos (båda MP) yrkande 3,

2011/12:Sf237 av Andreas Carlson och Caroline Szyber (båda KD) yrkandena 1 och 2,

2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkandena 12 och 13 samt

2011/12:Sf311 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 2.

Reservation 8 (S)

Reservation 9 (V)

8. Uppehållstillstånd i andra fall

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkandena 43, 50 och 51,

2011/12:Sf262 av Helena Leander och Bodil Ceballos (båda MP) och

2011/12:Sf330 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkande 3.

Reservation 10 (V)

9. Tidsbegränsat uppehållstillstånd

Riksdagen avslår motion

2011/12:Sf352 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 14–16.

Reservation 11 (SD)

10. Barn i asylprocessen

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:Sf224 av Caroline Szyber (KD) yrkandena 1 och 2,

2011/12:Sf225 av Caroline Szyber (KD),

2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkandena 28, 29 och 32,

2011/12:Sf295 av Annika Eclund och Caroline Szyber (båda KD) yrkandena 1 och 3 samt

2011/12:Sf311 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 6.

Reservation 12 (S)

Reservation 13 (V)

11. Åldersbestämning

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:Sf352 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 12 och

2011/12:Sf353 av Kent Ekeroth och Margareta Sandstedt (båda SD)

yrkandena 1 och 2.

Reservation 14 (SD)

12. Asylprocessen

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:Sf233 av Helena Leander och Bodil Ceballos (båda MP)

yrkande 2,

2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 31,

2011/12:Sf278 av Carina Ohlsson m.fl. (S),

2011/12:Sf311 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 10 och

2011/12:Sf350 av David Lång och Per Ramhorn (båda SD).

Reservation 15 (S)

Reservation 16 (SD)

Reservation 17 (V)

13. Domstolsprövningen

Riksdagen avslår motion

2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkandena 38, 39

och 41.

Reservation 18 (V)

14. Verkställighet av avvísnings- och utvisningsbeslut m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:Sf2 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 5,

2011/12:Sf233 av Helena Leander och Bodil Ceballos (båda MP)

yrkande 1,

2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkandena 27, 30

och 34–36 samt

2011/12:Sf328 av Ola Johansson och Anders Flanking (båda C).

Reservation 19 (V)

15. Utvisning på grund av brott m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:Ju390 av Kent Ekeroth och Thoralf Alfsson (båda SD) yrkan-
dena 1–7 och 9,

2011/12:Ju411 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 13–20 och
24–27,

2011/12:Ju412 av Kent Ekeroth (SD) yrkandena 1 och 2,

2011/12:Sf344 av Kent Ekeröth (SD) yrkandena 1 och 2,
2011/12:Sf352 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 17 och 18
samt
2011/12:Sf354 av David Lång och Mikael Jansson (båda SD).

Reservation 20 (SD)

16. Visering

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:Sf237 av Andreas Carlson och Caroline Szyber (båda KD)
yrkande 6,

2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkandena 14, 44
och 49,

2011/12:Sf245 av Ulf Holm m.fl. (MP) och

2011/12:Sf352 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 9.

Reservation 21 (SD)

Reservation 22 (V)

17. Svenskt medborgarskap

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:K390 av David Lång och Mikael Jansson (båda SD)
yrkande 3,

2011/12:Sf296 av Kerstin Lundgren (C),

2011/12:Sf297 av Marietta de Pourbaix-Lundin (M) och

2011/12:Sf352 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 19–21.

Reservation 23 (SD)

Utskottet föreslår att ärendet avgörs efter endast en bordläggning.

Stockholm den 22 mars 2012

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Gunnar Axén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Gunnar Axén (M), Tomas Eneroth (S), Mikael Cederbratt (M), Lars-Arne Staxäng (M), Eva-Lena Jansson (S), Ulf Nilsson (FP), Shadiye Heydari (S), Solveig Zander (C), Jasenko Omanovic (S), Saila Quicklund (M), Gunvor G Ericson (MP), Emma Henriksson (KD), David Lång (SD), Gunilla Nordgren (M), Annelie Karlsson (S), Christina Höj Larsen (V) och Tomas Nilsson (S).

Redogörelse för ärendet

Utskottet behandlar i detta betänkande ett flertal motionsyrkanden om asyl- och migrationsfrågor samt svenskt medborgarskap som väckts under den allmänna motionstiden 2011.

En redovisning av motionerna finns i bilagan.

Migrationsverket har som ett led i ärendets beredning vid sammanträdet den 1 mars 2012 informerat utskottet om Erpum (European Return Platform for Unaccompanied Minors) och om Lifos, Migrationsverkets databas för rätts- och landinformation.

Vidare har utskottet vid ett besök vid Migrationsöverdomstolen den 20 mars 2012 fått information bl.a. om överdomstolens arbete samt om vissa prejudikat på migrationsområdet.

Utskottets överväganden

Flyktingpolitiken

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden bl.a. om att ansökan om asyl i Sverige ska göras vid den svenska gränsen och om en översyn av tolkningen av flyktingbegreppet i utlänningslagen.

Jämför reservationerna 1 (SD) och 2 (V).

Gällande ordning

FN-konventionen från 1951 angående flyktingars rättsliga ställning (Genèvekonventionen), som ratificerades av Sverige 1954, innehåller bl.a. en definition av vem som ska anses som flykting och föreskriver förbud mot avvísning eller utvisning av personer till ett land där de riskerar förföljelse eller till ett land där de inte åtnjuter trygghet mot att bli sända till ett land där de riskerar förföljelse. I konventionen definieras en flykting som en person som i anledning av välgrundad fruktan för förföljelse på grund av sin ras, religion, nationalitet, tillhörighet till viss samhällsgrupp eller politiska åskådning befinner sig utanför sitt hemland och som inte kan eller på grund av sin fruktan inte vill begagna sig av hemlandets skydd.

Genom 2005 års utlänningslag (2005:716), förkortad UtlL, tillförsäkras flyktingar en principiell rätt att få uppehållstillstånd i Sverige. Som en följd av att det s.k. skyddsgrundsdirektivet (2004/83/EG) genomförts i svensk rätt har fr.o.m. den 1 januari 2010 den tidigare kategorin skyddsbehövande i övrigt ersatts av två nya kategorier, nämligen alternativt skyddsbehövande och övriga skyddsbehövande (prop. 2009/10:31, bet. 2009/10:SfU8, rskr. 2009/10:133).

Definitionen i 4 kap. 1 § UtlL av vem som är flykting har samma lydelse som i Genèvekonventionen, dock anges uttryckligen att denna rätt gäller oberoende av om förföljelsen utgår från landets myndigheter eller, om dessa inte kan antas bereda skydd mot förföljelse, från enskilda.

Dessutom omfattar flyktingbegreppet enligt utlänningslagen även personer som förföljs på grund av kön eller sexuell läggning.

Med alternativt skyddsbehövande avses enligt 4 kap. 2 § UtlL en utlänningsperson som befinner sig utanför det land som han eller hon är medborgare i, därför att

1. det finns grundad anledning att anta att utlänningspersonen vid ett återvändande till hemlandet skulle löpa risk att straffas med döden eller att utsättas för kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande

behandling eller bestraffning, eller som civilperson löpa en allvarlig och personlig risk att skadas på grund av urskillningslöst våld med anledning av en yttre eller inre väpnad konflikt, och

2. utlänningen inte kan, eller på grund av sådan risk som avses i 1 inte vill, begagna sig av hemlandets skydd.

Med övrig skyddsbehövande avses enligt 4 kap. 2 a § UtlL en utlänning som befinner sig utanför det land han eller hon är medborgare i, därför att han eller hon

1. behöver skydd på grund av en yttre eller inre väpnad konflikt eller på grund av andra svåra motsättningar i hemlandet känner välgrundad fruktan att utsättas för allvarliga övergrepp eller

2. inte kan återvända till sitt hemland på grund av en miljökatastrof.

Även när det gäller andra skyddsbehövande än flyktingar saknar det betydelse om det är landets myndigheter som är ansvariga för att utlänningen löper de risker som har angetts eller om dessa myndigheter inte kan antas erbjuda skydd mot att utlänningen utsätts för sådana risker genom handlingar från enskilda.

Som flykting, alternativt skyddsbehövande eller övrig skyddsbehövande anses även en person som är statslös och som av de uppräknade skälen befinner sig utanför det land där han eller hon tidigare haft sin vanliga vistelseort. För den som är statslös flykting krävs dessutom att han eller hon inte kan, eller på grund av sin fruktan inte vill, återvända till detta land.

Förutom flyktingar har alternativt skyddsbehövande och övriga skyddsbehövande som befinner sig i Sverige rätt till uppehållstillstånd. Upphållstillståndet ska i dessa fall vara permanent eller gälla i minst tre år. Tillstånd får dock vägras i vissa fall (5 kap. 1 § UtlL). Kravet på att uppehållstillstånd ska ha sökts och beviljats före inresan till Sverige gäller inte den som söker uppehållstillstånd som flykting eller annan skyddsbehövande eller på grund av synnerligen ömmande omständigheter (5 kap. 18 § UtlL).

Motionerna

I partimotion 2011/12:Sf352 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) begärs i yrkande 8 ett tillkännagivande om att ansökan om asyl i Sverige ska göras vid gränsen i samband med inresan. I samma motion yrkande 10 begärs ett tillkännagivande om att den som vistas illegalt i landet inte ska kunna få sin sak prövad utan ska avvisas omgående. I yrkande 11 begärs ett tillkännagivande om att asylsökande ska uppvisa handlingar som styrker deras identitet och nationalitet. Den som inte uppfyller dessa krav ska inte få sitt ärende prövat utan ska avvisas omgående. I yrkande 13 begär motionärerna ett tillkännagivande om att asyl endast ska beviljas den som uppfyller kriterierna i Genèvekonventionen och ett mindre antal kvotflyktingar som erbjuds asyl enligt avtal med UNHCR.

I motion 2011/12:Sf348 av David Lång och Erik Almqvist (SD) begärs ett tillkännagivande om att statistik ska föras över omfattningen av utnyttjandet av de olika delarna av välfärdssektorn bland inrikes respektive utrikes födda. Sverige kan enligt motionärerna inte ha en invandringspolitik baserad på gissningar utan måste ha en politik grundad på fakta.

I kommittémotion 2011/12:Sf241 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) begärs i yrkande 2 ett tillkännagivande om att stärka svenska myndigheters respekt för asylrätten och Genèvekonventionen. Om man inte respekterar de mänskliga rättigheterna när det gäller de människor som har minst möjligheter och resurser att föra sin talan kommer andra gruppers rättigheter att angripas längre fram. I samma motion yrkande 25 begärs ett tillkännagivande om en sådan översyn av flyktingskapsbestämmelsen i utlänningslagen att dess tolkning bringas i överensstämmelse med gällande internationell rätt. Motionärerna påpekar att kravet på att risken för förföljelse ska beaktas om den är sannolik inte stämmer överens med flyktingkonventionen. Enligt UNHCR bör kravet ligga någonstans mellan "sannolikt" och "möjligt".

Utskottets ställningstagande

Enligt Migrationsverkets statistik sökte drygt 29 600 personer asyl i Sverige under 2011, vilket är en minskning jämfört med 2010 då drygt 31 800 sökte asyl. Under 2011 avgjorde Migrationsverket 30 404 asylärenden. Knappt 9 100 personer beviljades uppehållstillstånd. Av dessa beviljades 7 725 personer uppehållstillstånd på grund av skyddsbehov, antingen som konventionsflykting eller som annan skyddsbehövande. Därutöver överfördes ett antal s.k. kvotflyktingar till Sverige för vidarebosättning. Dessa uppgick till 1 900 under 2011.

Sverige är bundet av folkrättsliga förpliktelser inom såväl internationell flyktingrätt som mänskliga rättigheter i övrigt. Detta innebär att flyktingrättens olika delar, t.ex. att en asylsökande inte får avvisas eller utvisas till ett land där hans eller hennes liv eller frihet hotas på grund av bl.a. ras, religion eller nationalitet, alltid ska tillämpas. Utlänningslagens definition av vem som är flykting överensstämmer i princip med Genèvekonventionens. Därutöver tillförsäkrar utlänningslagen även andra skyddsbehövande en principiell rätt att få uppehållstillstånd i Sverige. Det gäller bl.a. den som inte kan återvända till sitt hemland på grund av en yttre eller inre väpnad konflikt. Uppehållstillstånd ska ges i de fall någon av angivna skäl bedöms ha behov av skydd, och Migrationsverket och migrationsdomstolarna har att pröva varje enskilt fall individuellt utifrån gällande lagstiftning.

Sverige erbjuder skydd i större utsträckning än vad internationella överenskommelser kräver. Denna politik har ett starkt stöd i riksdagen. Sverige är ett land som har en tradition av öppenhet mot omvärlden. Detta återspeglas också i den gällande asyllagstiftningen som i sin tur bygger på de internationella konventioner om mänskliga rättigheter som Sverige tillträtt

och är bundet av. En sådan begränsning som föreslås i motion 2011/12:Sf352 yrkande 13 skulle enligt utskottet innebära att bl.a. s.k. alternativt skyddsbehövande inte längre skulle kunna beviljas asyl. Enligt utskottet kan det inte komma i fråga att begränsa rätten till asyl för vare sig kvotflyktingar eller alternativt skyddsbehövande. Med asyl förstås enligt utlänningslagen ett uppehållstillstånd som beviljas en flykting eller en alternativt skyddsbehövande.

Enligt utskottets mening är det otänkbart och dessutom inhumant att införa ett krav på att en asylsökande ska styrka sin identitet och nationalitet för att inte omgående avvisas. En sådan ordning skulle riskera att komma i konflikt med Sveriges internationella förpliktelser då den sökande mycket väl kan ha flyktingskäl och därmed en i princip ovillkorlig rätt till skydd. Även kraven på att ansökan om asyl ska göras vid den svenska gränsen respektive att den som vistas här utan tillstånd ska direkt avvisas är av samma skäl inte godtagbart då även en person som kommit in olovligen i Sverige kan ha flyktingskäl.

Sverige bedriver en human flyktingpolitik och förslagen i motion 2011/12:Sf352 skulle, om de genomfördes, utgöra ett flagrant brott mot Sveriges internationella förpliktelser. Motion 2011/12:Sf352 yrkandena 8, 10, 11 och 13 avstyrks därför. Även motion 2011/12:Sf241 yrkandena 2 och 25 avstyrks med det anförda.

Utskottet anser vidare att det saknas skäl för riksdagen att ta initiativ till att ta fram statistik som visar omfattningen av inrikes respektive utrikes födda personers utnyttjande av välfärdssektorn. Enligt utskottet är det svårt att se på vilket sätt och för vem en sådan statistik skulle vara till nytta. Utskottet avstyrker därför motion 2011/12:Sf348.

Begreppet väpnad konflikt i utlänningslagen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om ett tydliggörande respektive en översyn av begreppet väpnad konflikt i utlänningslagen.

Jämför reservation 3 (S, V).

Motionerna

I kommittémotion 2011/12:Sf311 av Tomas Eneroth m.fl. (S) begärs i yrkande 7 ett tillkännagivande om behovet av ett tydliggörande av begreppet inre väpnad konflikt. Enligt motionärerna är skiljelinjen mellan de två bestämmelserna om väpnad konflikt otydlig och svårtillämpbar.

I kommittémotion 2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) begärs i yrkande 26 ett tillkännagivande om att man bör se över begreppet yttre och inre väpnad konflikt i 4 kap. 2 § UtL och se till att innebörden stämmer överens med den internationellt accepterade folkrättsliga innebör-

den av begreppet. Migrationsöverdomstolen har enligt motionärerna frångått sitt tidigare krav på att det måste röra sig om ett individualiserat hot. Begreppet behöver dock förtydligas ytterligare så att det helt klart motsvarar dess folkrättsliga innebörd.

Utskottets ställningstagande

Som redovisats ovan kan såväl alternativt skyddsbehövande som övriga skyddsbehövande beviljas uppehållstillstånd på grund av att det i hemlandet pågår en yttre eller inre väpnad konflikt. När det gäller övriga skyddsbehövande kan uppehållstillstånd även beviljas på grund av andra svåra motsättningar i hemlandet.

Migrationsöverdomstolen har i ett vägledande avgörande den 6 oktober 2009 (MIG 2009:27) närmare preciserat vad som ska avses med ett tillstånd av inre väpnad konflikt i utlänningslagens mening. Enligt domstolen krävs att följande förutsättningar är uppfyllda. De svåra motsättningarna mellan befolkningsgrupperna ska innefatta utdragna och allttjämt pågående stridigheter mellan väpnade regeringsstyrkor och en eller flera andra organiserade väpnade grupper eller mellan två eller flera sådana grupper som strider mot varandra. Stridigheterna ska vara av sådan karaktär att de går utöver vad som kan klassas som inre oroligheter eller vad som endast utgör sporadiska eller isolerade våldshandlingar. Det ska vara utmärkande för civilbefolkningens situation att det våld som konflikten för med sig är urskillningslöst och så allvarligt att det finns grundad anledning att förmoda att en civilperson genom sin blotta närvaro skulle löpa en verklig risk att utsättas för ett allvarligt och personligt hot mot liv eller lem.

När det gäller begreppet väpnad konflikt krävs inte något orsakssamband mellan de övergrepp som utlänningen riskerar att utsättas för och de svåra motsättningar som finns i hemlandet. Annorlunda förhåller det sig med begreppet andra svåra motsättningar i hemlandet. Enligt vad som anges i propositionen Ny instans- och processordning i utlännings- och medborgarskapsärenden (prop. 2004/05:170 s. 274) krävs i det fallet ett sådant orsakssamband.

Enligt utskottets uppfattning finns det inte något behov för riksdagen att ta initiativ till att ytterligare precisera begreppet väpnad konflikt. Det ankommer i stället på Migrationsöverdomstolen att som praxisbildande instans vägleda de lägre instanserna, vilket också skett i fråga om begreppet väpnad konflikt. Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 2011/12:Sf241 yrkande 26 och 2011/12:Sf311 yrkande 7.

Utskottet vill tillägga att den ramöverenskommelse om migrationspolitiken som regeringen ingått med Miljöpartiet de gröna den 3 mars 2011 bl.a. innebär att beslut och andra avgöranden inom migrationsområdet ska bli föremål för översyn. Enligt direktiv den 15 mars 2012 (dir. 2012:17) ska en särskild utredare tillsättas för att kartlägga hur Migrationsverkets

beslut i migrationsärenden är utformade och hur enskilda parter, överinstanser och andra myndigheter uppfattar dessa. Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2013.

Asylsökande från Irak

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om kristna asylsökande från Irak.

Motionerna

I motion 2011/12:Sf207 av Anita Brodén och Karin Granbom Ellison (FP) begärs ett tillkännagivande om att Sverige bör ta hänsyn till den rådande situationen för kristna minoriteter i Irak när asylärenden behandlas. I Irak har ett hat mot kristna, som anses stå på västmakternas sida, inneburit att de har kidnappats och mördats. UNHCR har enligt motionärerna uppmanat Sverige att inte utvisa t.ex. kristna till Irak.

I motion 2011/12:Sf228 av Robert Halef (KD) begärs ett tillkännagivande om att den rådande situationen för religiösa minoriteter i Irak bör ges större uppmärksamhet i asylprocessen. Tvångsutvisningarna till Irak har fått stark kritik av UNHCR. Sverige bör därför ge asyl till de kristna irakier som sökt skydd här.

Utskottets ställningstagande

Enligt utlänningslagen har flyktingar, alternativt skyddsbehövande och övriga skyddsbehövande som befinner sig i Sverige rätt till uppehållstillstånd. Bedömningarna görs utifrån de individuella förutsättningarna i det enskilda fallet. Det är Migrationsverkets och migrationsdomstolarnas uppgift att ta ställning till om det finns skäl för uppehållstillstånd, t.ex. på den grunden att den asylsökande vid ett återvändande skulle löpa risk att utsättas för förföljelse. Med hänsyn härtill är utskottet inte berett att föreslå något tillkännagivande med anledning av motionerna 2011/12:Sf207 och 2011/12:Sf228. Motionsyrkandena avstyrks därför.

Utskottet vill tillägga att det av regleringsbrevet för 2012 avseende Migrationsverket framgår att verket ska redovisa hur myndighetens arbete fortskrider med att bl.a. vidareutveckla kompetensen när det gäller religiös tillhörighet samt beskriva om det finns behov av ytterligare åtgärder för att säkerställa att relevant information finns tillgänglig om situationen för religiösa minoriteter och konvertiter. Uppdraget ska redovisas den 1 juni 2012. Vidare har regeringen den 15 mars gett Migrationsverket i uppdrag att analysera och stärka Lifos (Migrationsverkets databas för rätts- och landinformation).

Könsrelaterad förföljelse

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden bl.a. om hedersrelaterat våld, flyktingstatus för hbt-personer och hbt-skäl som framförs sent i asylprocessen.

Jämför reservationerna 4 (S, V) och 5 (V).

Motionerna

I motion 2011/12:Sf202 av Arhe Hamednaca (S) begärs ett tillkännagivande om att ge tjejer och killar som riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld rätt till asyl i Sverige.

I motion 2011/12:Sf274 av Hillevi Larsson och Börje Vestlund (S) begärs ett tillkännagivande om att det bör genomföras en granskning av hur Migrationsverket klarar sitt uppdrag att ge asylsökande en rättssäker prövning i enlighet med lagstiftningen. Trots lagens tydlighet vad gäller flyktingstatus för den som förföljs på grund av kön eller sexuell läggning förekommer det fortfarande att handläggare hos Migrationsverket fattar avslagsbeslut som strider mot bl.a. lagstiftningens intentioner.

I motion 2011/12:Sf316 av Arhe Hamednaca och Börje Vestlund (S) begärs i yrkande 2 ett tillkännagivande om behovet av en tillämpning av hbt-personers skyddsskäl som står i bättre överensstämmelse med riksdagens beslut. Kunskapen hos Migrationsverket om situationen för hbt-flyktingar i många länder är, enligt motionärerna, starkt begränsad. I samma motion yrkandena 3–5 begärs tillkännagivanden om behovet av en bättre landinformation i hbt-ärenden, om tydliggörande av skyddsskäl för hbt-flyktingar från Irak och om bedömningen av hbt-skäl som framförs sent i asylprocessen. Om den asylsökande inte vågar berätta om sin sexuella läggning förrän sent i processen anses, enligt motionärerna, han eller hon inte trovärdig. I yrkande 6 begärs ett tillkännagivande om en utvärdering av hur bestämmelserna om hbt-flyktingars asylskäl tillämpas. Utvärderingen av den nya instans- och processordningen har inte behandlat frågan om hur hbt-personers asylskäl har påverkats. Motionärerna anser därför att en särskild utvärdering bör göras.

I motion 2011/12:Sf321 av Börje Vestlund m.fl. (S) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om att även transpersoner som förföljs i sitt hemland på grund av könsidentitet eller könsuttryck ska omfattas av Genèvekonventionens flyktingdefinition. För att det inte ska råda någon tvekan om att även transpersoner omfattas av flyktingdefinitionen bör lagstiftningen kompletteras på denna punkt. Motionens yrkanden 2–6 är likalydande med yrkandena 2–6 i motion 2011/12:Sf316.

I kommittémotion 2011/12:Sf241 av Christina Høj Larsen (V) begärs i yrkande 23 ett tillkännagivande om att regeringen bör genomföra en snar utvärdering av tillämpningen av den nya bestämmelsen om flyktingstatus

på grund av förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning i syfte att konstatera om de avsedda förändringarna blivit verklighet eller inte. I samma motion yrkande 24 begärs ett tillkännagivande om flyktingstatus för hbt-personer. Eftersom det är klarlagt att människor avrättas på grund av sin sexuella läggning i Iran bör, så länge dödsstraff och kroppsbestraffning finns kvar i den iranska strafflagen, asylsökande homosexuella iraniers fruktan anses välgrundad.

I motion 2011/12:Sf282 av Amineh Kakabaveh (V) begärs ett tillkännagivande om att det bör tillsättas en utredning för att göra en översyn av den rättsliga hanteringen av kvinnors asylansökningar och komma med förslag på åtgärder som syftar till att göra asylbedömningen mer genusmedveten och rättssäker. Asylhandläggare och domare saknar ibland kunskap om kvinnors särskilda villkor.

I motion 2011/12:Sf236 av Caroline Szyber (KD) begärs ett tillkännagivande om behovet av att genomföra en granskning av Migrationsverkets rutiner för att säkerställa att förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning ger flyktingstatus enligt lagstiftningens intentioner. Det finns skäl att anta att riksdagens intentioner med ändringen 2005 om att ge flyktingstatus vid förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning inte har uppnåtts.

Utskottets ställningstagande

Vad först gäller frågan om s.k. hedersrelaterat våld konstaterar utskottet att uppehållstillstånd kan beviljas om det föreligger ett skyddsbehov i det enskilda fallet. Utskottet anser däremot inte att det är motiverat att i utlänningslagen uttryckligen ange att hedersrelaterat våld är giltigt asylskäl. Motion 2011/12:Sf202 avstyrks därmed.

I samband med att utskottet behandlade regeringens proposition 2005/06: 6 Flyktingkap och förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning klargjorde utskottet i sitt av riksdagen godkända betänkande 2005/06:SfU4 att begreppet kön avser såväl biologiskt som socialt kön. Utskottet välkomnade även propositionens ställningstagande att samtliga transpersoner kan omfattas av begreppet kön men framhöll att det liksom för övriga asylsökande när det gäller samhällsgruppsrekvisitet krävs att förföljelsen har sin grund i just personens kön eller förhållningssätt till könsidentiteten. Utskottet konstaterade därutöver att också s.k. könsspecifik förföljelse omfattades av förslaget och att bl.a. könsstympning är ett tydligt exempel på könsspecifik förföljelse riktad mot kvinnor samt att detsamma gäller tvångssteriliseringar och aborter som utförs under tvång.

Rättsschefen vid Migrationsverket har i ett rättsligt ställningstagande den 13 januari 2011 beskrivit en metod för utredning och prövning av den framtidsytande risken för personer som åberopar skyddsskäl på grund av sexuell läggning (RCI 03/2011). Av ställningstagandet framgår att Migrationsverket i sin bedömning inte får kräva att den person som gör sannolikt att han eller hon vid ett återvändande offentligt visar sin sexuella läggning i

stället väljer ett diskret levnadssätt. Om personen själv anför att han eller hon kommer att välja ett diskret levnadssätt vid ett eventuellt återvändande, är den avgörande frågan vad orsaken till detta val är. Om orsaken är att det är så han eller hon önskar att leva eller att det är på grund av socialt tryck, ska ansökan avslås. Om – å andra sidan – orsaken är att han eller hon riskerar en konkret skyddsgrundande förföljelse, ska detta godtas.

Av ett rättsligt ställningstagande den 12 oktober 2009 (RCI 04/2009) framgår sammanfattningsvis att det inte är ovanligt att förföljelse på grund av homo- eller bisexuell läggning åberopas sent i en asylprocess eller först när avvisnings- eller utvisningsbeslutet vunnit laga kraft. Om sexuell läggning åberopas först i en senare del av handläggningen eller processen av ett grundärende bör enligt ställningstagandet inte enbart detta faktum minska uppgiftens trovärdighet. Inte heller bör i allmänhet enbart det faktum att uppgiften åberopats först i ett verkställighetsärende minska uppgiftens trovärdighet.

Utskottet kan konstatera att ärenden där den asylsökande åberopat sin sexuella läggning som skäl för uppehållstillstånd ofta är svårbedömda. Avgörande är om det finns en koppling mellan den sexuella läggningen och den förföljelse som den asylsökande har utsatts för och riskerar att utsättas för vid ett återvändande. Finns det skäl att anta att det är något annat än den sexuella läggningen som lett till förföljelsen saknas den nödvändiga kopplingen, och uppehållstillstånd kan inte beviljas på den grunden. Utskottet vill dock betona att om förföljelse på grund av sexuell läggning åberopas sent i asylprocessen innebär inte det att trovärdigheten minskar.

Var och en som söker asyl i Sverige får sitt skyddsbehov prövat i enlighet med utlänningslagen. Bedömningarna görs alltid utifrån de individuella förutsättningarna i det enskilda fallet. Migrationsverket och migrationsdomstolarna ska på de skäl som anförts och det underlag som presenterats avgöra om det finns grund för uppehållstillstånd. När det gäller att ge vägledning för tillämpningen är det som påpekats ovan en fråga för Migrationsöverdomstolen i egenskap av praxisbildande instans.

Som redan nämnts har regeringen i enlighet med överenskommelsen mellan regeringen och Miljöpartiet de gröna utfärdat direktiv (dir. 2012:17) med innebörd att en särskild utredare ska tillsättas för att kartlägga hur Migrationsverkets beslut i migrationsärenden är utformade och hur enskilda parter, överinstanser och andra myndigheter uppfattar dessa. Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2013. Det finns därför skäl att anta att många av de frågor som tas upp i motionerna kommer att beröras av denna översyn.

Vidare har regeringen den 15 mars 2012, i enlighet med överenskommelsen, uppdragit åt Migrationsverket att dels skapa ett system för att göra migrationsrättslig praxis och andra relevanta avgöranden från internationella domstolar och andra internationella prövningsorgan lättåtkomliga i Lifos, dels göra en allmän översyn av Lifos. Utskottet, som vill betona

vikten av att landinformationen i Lifos är av hög kvalitet och aktualitet, förutsätter att rättssäkerheten för den enskilde i migrationsprocessen därmed kommer att öka. Uppdraget ska redovisas senast den 31 augusti 2012.

I den mån motionerna 2011/12:Sf236, 2011/12:Sf241 yrkandena 23 och 24, 2011/12:Sf274, 2011/12:Sf282, 2011/12:Sf316 yrkandena 2–6 och 2011/12:Sf321 yrkandena 1–6 inte kan anses tillgodosedda med vad utskottet anfört avstyrks motionerna i fråga.

Utskottet vill tillägga att det av Migrationsverkets årsredovisning 2010 framgår att verket sedan den 1 januari 2009 har drivit projektet Beyond Borders. Syftet har varit att minska risken att normer kring sexualitet och kön påverkar asylprocessen. Inom ramen för projektet utbildades under 2010 omkring 600 medarbetare. Av årsredovisningen 2011 framgår att en utbildning i normkritiskt synsätt nu har införlivats i Migrationsverkets utbildningsprogram och att en särskild samordnare för hbtq- och genderfrågor har tillsatts under 2011.

Därtill har Migrationsverket i regleringsbrevet för 2012 fått i uppdrag att redovisa en analys av kompetensbehovet för myndighetens personal när det gäller kvinnor och barn samt särskilt utsatta grupper, såsom hbtq-personer.

Det gemensamma europeiska asylsystemet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden bl.a. om ett gemensamt europeiskt asylsystem, vissa EU-direktiv och Dublinförordningen.

Jämför reservationerna 6 (S), 7 (V), 8 (S) och 9 (V).

Gällande ordning

I enlighet med Amsterdamfördraget avslutades i april 2004 det första steget för att uppnå en gemensam europeisk migrations- och asylpolitik. EU:s medlemsstater hade därmed enats om miniminivåer på en rad områden, bl.a. vad gäller asylprocedurer, skyddsgrunder och mottagandet av asylsökande.

I november 2004 antogs Haagprogrammet, ett flerårigt arbetsprogram för att gå vidare mot en gemensam lagstiftning på asyl- och migrationsområdet. Programmet innebär att EU:s politik skulle inriktas på att i en anda av delat ansvar bistå tredjeländer med att förbättra sin kapacitet att hantera migration och skydd av flyktingar genom långsiktiga lösningar. Enligt Haagprogrammets handlingsplan skulle ett gemensamt europeiskt asylsystem införas före utgången av 2010.

Som ett led i den fortsatta harmoniseringen presenterade kommissionen i juni 2007 en grönbok om det framtida gemensamma europeiska asylsystemet, KOM(2007) 301. Enligt grönboken är det av avgörande betydelse att

procedurerna förbättras så att den som söker skydd i EU effektivt kan lägga fram och göra sina anspråk gällande, att kapaciteten stärks hos alla aktörer i asylprocessen samt att nationella asylmyndigheter förses med lämpliga verktyg för hantering av asylströmmar. Därtill krävs att ansvaret för att handlägga asylansökningar och bevilja skydd i EU blir rättvist fördelat. Sedan ett samrådsförfarande ägt rum om grönboken presenterade kommissionen i juni 2008 en strategisk plan för asylpolitiken, KOM(2008) 360, med förslag till åtgärder för upprättandet av det gemensamma europeiska asylsystemet och en tidsplan för när åtgärderna ska vidtas.

Det franska ordförandeskapet tog i juli 2008 ett initiativ till en europeisk pakt för invandring och asyl. Pakten omfattar fem områden där EU vill stärka sitt samarbete, nämligen laglig invandring och integration, olaglig invandring och återvändande samt gränskontroll, asyl och samarbete med tredjeländer. Pakten antogs vid Europeiska rådets möte i oktober 2008.

Sedan kommissionen i juni 2007 presenterat en utvärdering av Dublin-förordningen, dvs. förordning (EG) nr 343/2003 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som har ansvaret för att pröva en asylansökan som en medborgare i ett tredjeland har gett in i någon medlemsstat, lämnade kommissionen i december 2008 förslag till förändringar i förordningen (KOM(2008) 820).

Även andra rättsakter är föremål för revidering. Det gäller bl.a. mottagandedirektivet (KOM(2008) 815), Eurodacförordningen (KOM(2008) 825) och asylprocedurdirektivet (KOM(2009) 554).

Lissabonfördraget trädde i kraft den 1 december 2009. Riksdagen godkände fördraget den 20 november 2008 (prop. 2007/08:168, bet. 2008/09:UU8, rskr. 2008/09:64).

När det gäller mottagandedirektivet har kommissionen i juni 2011 presenterat ett nytt omarbetat förslag till direktiv, KOM(2011) 320. Förslaget innebär bl.a. att asylsökande ska få tillträde till arbetsmarknaden senast sex månader efter asylansökan. Även när det gäller asylprocedurdirektivet presenterade kommissionen i juni 2011 ett omarbetat förslag till direktiv, KOM(2011) 319. Det nya förslaget innebär ändringar i bl.a. de regler som rör tillgång till asylprocessen, rättsligt bistånd och s.k. påskyndade förfaranden. Förslaget till ändrat skyddsgrundsdirektiv (KOM(2009) 551) antogs av Europaparlamentet och rådet den 13 december 2011.

Haagprogrammet löpte ut i december 2009. I juni samma år presenterade kommissionen meddelandet Ett område med frihet, säkerhet och rättvisa i allmänhetens tjänst (KOM(2009) 262), det s.k. Stockholmsprogrammet. I Stockholmsprogrammet, som gäller för perioden 2010–2014 och antogs av Europeiska rådet i december 2009, slår kommissionen fast att individen ska stå i centrum i det framtida samarbetet och att ett genomgående tema för det nya programmet bör vara ett Europa för medborgarna. De politiska prioriteringarna är bl.a. att skydda och utveckla medborgarnas

rättigheter, att underlätta för medborgarna genom att utveckla EU:s rättsliga samarbete, att skydda medborgarna och att främja integration i samhället och verka för ett solidariskt EU.

Motionerna

Det gemensamma europeiska asylsystemet

I kommittémotion 2011/12:Sf311 Tomas Eneroth m.fl. (S) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om ett gemensamt europeiskt asylsystem. Sverige måste vara pådrivande för en humanitär hållning som ger skydd och skapar stabilitet i en alltmer globaliserad värld. En hörnsten måste vara att asylsökande får en rättvis och rättssäker behandling oavsett vilket EU-land de kommer till.

I motion 2011/12:U313 av Börje Vestlund m.fl. (S) begärs i yrkande 4 ett tillkännagivande om förändringar av regelverket vad gäller rörlighet för samkönade par inom EU. För detta krävs enligt motionärerna att alla medlemsstater erkänner samkönad familjebildning.

I motion 2011/12:U229 av Maria Lundqvist-Brömster (FP) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om fri rörlighet för alla EU-medborgare oavsett sexuell läggning. EU har gjort mycket vad gäller homosexuellas, bisexuellas och transpersoners situation. Men EU kan enligt motionären göra mer och Sverige bör driva på. Exempelvis ger regelverket om fri rörlighet för personer en förmånligare behandling åt heterosexuella då en äkta make har rätt att flytta med då en EU-medborgare bosätter sig i ett annat EU-land. Däremot har registrerade partner och sambor inte någon sådan rätt.

I kommittémotion 2011/12:Sf241 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) begärs i yrkande 9 ett tillkännagivande om en asyl- och flyktingpolitik i EU grundad på respekt för mänskliga rättigheter och människors lika värde. I samma motion yrkande 10 begärs ett tillkännagivande om påkallande av nya förhandlingar om direktivet om transportörsansvar. Regeringen bör enligt motionärerna verka för att alla bestämmelser i direktivet som sätter asyldrätten ur spel eller leder till diskriminering grundad på hudfärg eller etniskt ursprung tas bort. I yrkande 11 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör ta initiativ till förändring av EU:s politik beträffande återtagandeavtal. Motionärerna anser att tredjeländers myndigheter genom avtalen görs till agenter för EU när det gäller att utvisa de egna medborgarna från EU. I yrkande 15 begärs ett tillkännagivande om att regeringen i rådet bör stödja förslaget till förändrat skyddsgrundsdirektiv. Ändringarna innebär modesta förbättringar av skyddet för flyktingar och andra skyddsbehövande. Den viktigaste förbättringen gäller att förföljelse på grund av kön "ska" i stället för "får" beaktas. I yrkande 16 begärs ett tillkännagivande om att regeringen i rådet bör avvisa förslaget till förändrat asylprocedurdirektiv och kräva att rättssäkerhetsgarantierna förbättras, inte försämrats. I yrkande 17 begärs ett tillkännagivande om att regeringen i rådet bör avvisa förslaget till ändrat mottagandedirektiv och

kräva att kommissionens ursprungliga förslag görs till föremål för nya diskussioner i rådet. Det omarbetade förslaget till ändrat direktiv innebär bl.a. att det ska bli tillåtet att avstå från att tillämpa direktivet. Det innehåller inte heller någon skyldighet att tillförsäkra asylsökande grundläggande behov för överlevnad.

I motion 2011/12:Sf237 av Andreas Carlson och Caroline Szyber (KD) begärs i yrkande 3 ett tillkännagivande om att Sverige ska verka för att EU vidtar kraftiga åtgärder för att rätta till de missförhållanden som råder i asylmottagandet i vissa EU-länder. Flera länder har uppvisat avsevärda brister i mottagandet av flyktingar.

Dublinförordningen

I kommittémotion 2011/12:Sf311 av Tomas Eneroth m.fl. (S) begärs i yrkande 2 ett tillkännagivande om att Sverige inom EU ska verka för att utveckla och förbättra Dublinsamarbetet i syfte att skydda familjers sammanhållning, garantera rättssäkerhet och värna mänskliga rättigheter.

I motion 2011/12:Sf232 av Helena Leander och Bodil Ceballos (MP) begärs i yrkande 3 ett tillkännagivande om att inte skicka tillbaka ensamkommande barn till Malta och Italien. Förhållandena där är vidriga. Undantagsreglerna i Dublinförordningen bör därför användas så att barnen får sina asylansökningar prövade här.

I motion 2011/12:Sf237 av Andreas Carlson och Caroline Szyber (KD) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om att Sverige alltid ska undanta ensamkommande flyktigbarn från Dublinförordningen när risken finns för att deras rättigheter, vid ett återsändande, kommer att kränkas. I samma motion yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att Sverige ska verka för att ett sådant undantag från Dublinförordningen även införs på EU-nivå.

I kommittémotion 2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) begärs i yrkande 12 ett tillkännagivande om att regeringen bör stödja kommissionens förslag till ändringar i Dublinförordningen. Att regeringen har motsatt sig att kommissionen ska kunna besluta att inställa överföringar av asylsökande till ett land vars mottagningskapacitet är överbelastad visar att man inte lärt av Sveriges behandling av asylsökande judar på 1930-talet. I samma motion yrkande 13 begärs ett tillkännagivande om initiativ till en översyn av förordningen om fördelningskriterier för ansvaret för asylsökande i syfte att deras egna val av asylland ska vara styrande.

Utskottets ställningstagande

Det gemensamma europeiska asylsystemet

För närvarande pågår det ett intensivt arbete i EU med att utveckla migrations- och asylopolitiken. Bland annat är ett flertal direktiv föremål för revidering. Till grund för kommissionens strategiska plan för asylopolitiken ligger den grönbok om det framtida gemensamma europeiska asylsystemet som kommissionen presenterade i juni 2007. Utskottet har i utlåtande

2006/07:SfU13 redovisat sin granskning av grönboken. I utlåtandet förklarade utskottet bl.a. att det är eftersträvarsamt med en ökad harmonisering av asylpolitiken inom EU och att det övergripande målet måste vara att öka EU:s sammantagna kapacitet att ta emot asylsökande. Vidare ville utskottet se ett rättssäkert och öppet system som värnar möjligheten att söka asyl. Utskottet ansåg att det är viktigt att tonvikt läggs vid den faktiska tillgången till möjligheten att söka asyl och att åtgärder för att bekämpa olaglig invandring och människosmuggling genomförs på ett sådant sätt att det inte undergräver asylrätten och respekten för grundläggande rättigheter.

I samband med riksdagens behandling av frågan om godkännande av Lissabonfördraget konstaterade utskottet i ett yttrande till utrikesutskottet (yttr. 2008/09:SfU2y) att utgångspunkten i fördraget är att EU ska utarbeta en gemensam politik för asyl, invandring och kontroll av de yttre gränserna som grundar sig på solidaritet mellan medlemsstaterna och som är rättvis för medborgare i tredjeländer. Vidare kunde utskottet konstatera att Lissabonfördraget föreskriver enhetliga regler i stället för miniminormer på asylområdet. Utskottet delade regeringens bedömning att en gemensam asyl- och invandringspolitik för hela unionen, där medlemsstaterna tillämpar samma bestämmelser och erkänner varandras beslut, sammantaget ger en bättre ordning både för medlemsstaterna och för den enskilde, och även en mer rättvis ansvarsfördelning mellan medlemsstaterna.

I ett yttrande till justitieutskottet över Stockholmsprogrammet (yttr. 2008/09:SfU7y) framhöll utskottet bl.a. att rätten att söka asyl är grundläggande och att en EU-gemensam asylpolitik måste garantera var och en tillgång till rättssäkra skyddssystem och grunda sig på solidaritet mellan medlemsstaterna.

Av överenskommelsen mellan regeringen och Miljöpartiet de gröna om migrationspolitiken framgår bl.a. följande. Rätten och möjligheten att söka asyl ska värnas i alla lägen och i alla länder. I dag brister flera av EU:s medlemsstater på ett oacceptabelt sätt i sin hantering av asylsökande. Sverige verkar i dessa sammanhang för att ge FN:s flyktingkommissariat UNHCR en framträdande roll. Vidare anges i överenskommelsen att enskilda medlemsstater inte ska förhindras att ha en i förhållande till den asylsökande mer generös inställning än den som EU som helhet har samt att genomförandet av det europeiska asylsystemet ska vara humant, rättssäkert och effektivt och att arbetet med att omförhandla de grundläggande rättsakterna för asyllagstiftningen ska fortsätta. Därtill ska den gemensamma asyllagstiftningen garantera att en asylsökande behandlas på ett likvärdigt sätt, oavsett vilken medlemsstat som har ansvaret.

Utskottet, som i olika sammanhang klargjort sin inställning till ett gemensamt asylsystem, förutsätter att Sverige kommer att fortsätta att verka för en asyl- och migrationspolitik inom EU som tillgodoser höga rättssäkerhetskrav och som ger ett rimligt skydd för individer med behov av internationellt skydd. Överenskommelsen mellan regeringen och Miljöpartiet de

gröna borgar för att så också blir fallet. Mot denna bakgrund saknas skäl för riksdagen att vidta någon särskild åtgärd. Med detta får motionerna 2011/12:Sf241 yrkande 9 och 2011/12:Sf311 yrkande 1 anses i huvudsak tillgodosedda och avstyrks därmed.

Även motionerna 2011/12:Sf237 yrkande 3 och 2011/12:Sf241 yrkandena 15–17 avstyrks med det anförda.

Med anledning av rådets direktiv 2001/51/EG om transportörsansvar infördes i utlänningslagen bestämmelser om transportörers skyldighet att kontrollera att utlänningar har pass och andra tillstånd som krävs för inresa i landet liksom en skyldighet att kontrollera att de har medel för sin hemresa. Samtidigt infördes en bestämmelse i 19 kap. 6 § UtL om att transportörer som inte uppfyller sin kontrollskyldighet under vissa förutsättningar ska betala en särskild avgift om högst 46 000 kronor.

Vid behandlingen av regeringens proposition med förslag om genomförandet av direktiv 2004/82/EG om överföring av passageraruppgifter uttalade utskottet att det inte fanns anledning att anta att bestämmelserna om transportörsansvaret hindrar personer från att söka asyl här (prop. 2005/06:129, bet. 2005/06:SfU14, rskr. 2005/06:280). Utskottet ansåg emellertid att regeringen borde följa upp och analysera tillämpningen av de nya reglerna och återkomma till riksdagen. Riksdagen gjorde ett tillkännagivande därom. Sedan regeringen följt upp och analyserat tillämpningen av ifrågakvarande regler uttalade regeringen i skrivelse 2008/09:33 att lagregleringen inte hade någon inverkan på Sveriges förpliktelser enligt Genèvekonventionen eller andra folkrättsliga åtaganden. Utskottet fann därefter att det inte fanns anledning att anta att bestämmelserna om transportörsansvar hindrar personer från att söka asyl i Sverige (bet. 2008/09:SfU8). Utskottet vidhåller sitt tidigare ställningstagande och avstyrker därmed motion 2011/12:Sf241 yrkande 10.

Återtagandeavtal ingås för att reglera procedurer och ansvar för tredjeländer att återta sina medborgare. Liksom vid tidigare tillfällen (senast i bet. 2009/10:SfU14) kan utskottet konstatera att kommissionen har mandat att ingå sådana avtal med tredjeländer för att effektivisera återvändandearbetet. Tanken är att återtagandeavtalen ska bidra till en förbättrad hantering av migrationsströmmar till EU genom utökat samarbete med ursprungsländer och transitländer. Utskottet avstyrker med det anförda motion 2011/12:Sf241 yrkande 11.

Det s.k. rörlighetsdirektivet (2004/38/EG), som genomförts i svensk rätt, reglerar unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig i en annan medlemsstat. Begreppet familjemedlem i rörlighetsdirektivet omfattar även registrerade partner, under förutsättning att den mottagande medlemsstaten behandlar registrerade partnerskap som likvärdiga med äktenskap. Utskottet har tidigare beklagat att en registrerad partner enligt direktivet inte generellt likställs med en make, senast i betänkande 2009/10:SfU14. Utskottet uttalade då förståelse för att arbetet inom EU med att ta fram t.ex. direktiv och förordningar innebär att medlemssta-

terna från tid till annan tvingas till kompromisser. Utskottet ansåg dock att frågan inte fått en helt tillfredsställande lösning men hyste ändå visst hopp om att utvecklingen inom EU på sikt kunde komma att leda till att även dessa grupper kommer att omfattas av familjebegreppet. Utskottet, som konstaterar att en registrerad partner till en unionsmedborgare för svenskt vidkommande ska räknas som familjemedlem enligt rörlighetsdirektivet, gör inte nu någon annan bedömning men förutsätter att Sverige även fortsättningsvis verkar för att regelverket fullt ut görs icke-diskriminerande. I den mån motionerna 2011/12:U229 yrkande 1 och 2011/12:U313 yrkande 4 inte kan anses tillgodosedda med det anförda avstyrks motionsyrkandena i fråga.

Dublinförordningen

Enligt Dublinförordningen ligger ansvaret för prövning av en asylansökan hos den medlemsstat som har tagit störst del i den asylsökandes inresa (genom att utfärda visering eller uppehållstillstånd). Varje medlemsstat får pröva en asylansökan som lämnats in av en tredjelandsmedborgare även om de inte har någon skyldighet att göra det enligt förordningen. Vidare får varje medlemsstat, även om den inte är ansvarig enligt förordningen, sammanföra familjemedlemmar och andra släktingar i beroendeställning av humanitära skäl.

Sverige liksom övriga medlemsstater i EU är bundna av folkrättsliga förpliktelser inom såväl internationell flyktingrätt som mänskliga rättigheter i övrigt. Detta innebär att flyktingrättens olika delar, t.ex. att en asylsökande inte får avvisas eller utvisas till ett land där hans eller hennes liv eller frihet hotas på grund av bl.a. ras, religion eller nationalitet, alltid ska tillämpas. Detta gäller givetvis även i förhållande till Dublinförordningen. Den ovannämnda utvärderingen av Dublinförordningen visar att systemet allmänt sett fungerar bra och är ett ändamålsenligt system för att avgöra vilken medlemsstat som ska vara ansvarig för prövning av en asylansökan, men att det finns vissa problem i tillämpningen av regelverket. De ändringar som kommissionen har föreslagit bygger även fortsättningsvis på principen om första asylland. Kommissionens förslag innehåller bl.a. vissa bestämmelser för att stärka rättssäkerheten och ett förslag om att skapa en mekanism för att göra det möjligt att tillfälligt stoppa överföringar till en medlemsstat, den s.k. suspenderingsmekanismen. Förslaget har förhandlats i rådet sedan våren 2009. Utskottet noterar att Migrationsverket med anledning bl.a. av en dom av Migrationsöverdomstolen den 10 december 2010 har beslutat att överföringar till Grekland enligt Dublinförordningen inte ska ske på grund av bl.a. de undermåliga mottagningsförhållandena för asylsökande i Grekland. Dessa asylärenden ska i stället sakprövas i Sverige.

Av regeringens överenskommelse med Miljöpartiet de gröna om den samlade migrationspolitiken framgår att återkommande möten mellan regeringen och Miljöpartiet de gröna kring de frågor som diskuteras och för-

handlas i EU ska äga rum i ett tidigt skede, således även i denna fråga. Motion 2011/12:Sf232 yrkande 3 får därmed anses åtminstone delvis tillgodosedd och avstyrks därför.

Även motionerna 2011/12:Sf311 yrkande 2, 2011/12:Sf237 yrkandena 1 och 2 samt 2011/12:Sf241 yrkandena 12 och 13 avstyrks med det anförda.

Uppehållstillstånd i andra fall

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden bl.a. om en s.k. regularisering och om tillfälliga uppehållstillstånd.

Jämför reservationerna 10 (V) och 11 (SD).

Gällande ordning

Av 5 kap. 1 § UtL framgår att flyktingar, alternativt skyddsbehövande och övriga skyddsbehövande som befinner sig i Sverige har i princip rätt till uppehållstillstånd. Uppehållstillståndet ska vara permanent eller gälla i minst tre år, förutsatt att hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen inte kräver en kortare giltighetstid (dock minst ett år). Tidsbegränsat uppehållstillstånd kan ges i vissa av lagen bestämda situationer, exempelvis vid uppehållstillstånd på grund av anknytning eller på grund av sjukdom.

Motionerna

I motion 2011/12:Sf262 begär Helena Leander och Bodil Ceballos (MP) ett tillkännagivande om regularisering av papperslösa utlänningar. Motionärerna menar att legalisering av gruppen papperslösa är en fråga om humanitet.

Jimmie Åkesson m.fl. (SD) begär i partimotion 2011/12:Sf352 yrkande 14 ett tillkännagivande om att undantagsvis utfärda tillfälliga uppehållstillstånd för personer som inte fullt ut lever upp till FN-konventionens krav men som av ytterst starka humanitära skäl ändå inte omedelbart kan återvända till sitt hemland, ett närliggande område eller sitt första asylsökt land. I samma motion yrkande 15 begärs ett tillkännagivande om att tillfälliga uppehållstillstånd ska vara regel och att möjligheten att utfärda permanenta uppehållstillstånd som ett mellansteg mellan tillfälligt uppehållstillstånd och svenskt medborgarskap ska avskaffas. I yrkande 16 begärs ett tillkännagivande om att tillfälliga uppehållstillstånd ska gälla för ett år i taget.

Christina Höj Larsen m.fl. (V) begär i kommittémotion 2011/12:Sf241 yrkande 43 ett tillkännagivande om införande av en bortre gräns i asylprocessen. Motionärerna menar att den som inte fått ett lagakraftgivet avslagsbeslut inom 18 månader ska beviljas uppehållstillstånd om det inte

finns särskilda skäl som talar emot. I samma motion yrkande 50 begärs förslag på en lag om att de som fått avslag på sin ansökan enligt den tidsbegränsade lydelsen av 2 kap. 5 b § UtL ska beviljas uppehållstillstånd om det inte finns särskilda skäl som talar emot detta, t.ex. att han eller hon gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet. I yrkande 51 begärs förslag som innebär att den som kan göra sannolikt att hon eller han varaktigt befunnit sig i Sverige sedan den 1 januari 2009 och inte gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet ges permanent uppehållstillstånd.

Ulrika Karlsson i Uppsala (M) begär i motion 2011/12:Sf330 yrkande 3 ett tillkännagivande om positiva beslut när enskilda drabbas negativt av långa handläggningstider. Handläggningstiderna bör enligt motionären kortas ned till maximalt 3 månader. Om det inte beror på att den enskilde har försvårat asylprocessen genom att inte samarbeta med Migrationsverket, bör ett positivt beslut per automatik erhållas efter 6 månader.

Utskottets ställningstagande

Grunden för en reglerad invandring är att en asylsökande som fått avslag på sin asylansökan lämnar landet. I EU har medlemsstaterna beslutat om en harmonisering inom migrationsområdet. Bland annat genom EU:s asyl- och migrationspakt har det uttalats att det är viktigt att säkerställa att personer som vistas olagligen i en medlemsstat ska återvända till ursprungslandet och att beslut om allmänna amnestier inte bör tas. Utskottet har senast i betänkande 2010/11:SfU6 avstyrkt yrkanden om en regularisering. Utskottet menade att uppehållstillstånd för grupper av personer inte bör införas med följande motivering: ”Om annat än de individuella skälen tillåts avgöra om uppehållstillstånd ska beviljas eller inte innebär det att asylprocessen kommer att styras av icke förutsägbara faktorer eller omständigheter”. Utskottet, som anser att det saknas skäl att ändra sitt ställningstagande vad gäller genomförande av en regularisering, avstyrker motionerna 2011/12:Sf241 yrkandena 43, 50 och 51, 2011/12:Sf262 samt 2011/12:Sf330 yrkande 3.

Utskottet kan inte ställa sig bakom en ordning som innebär att personer som bedöms vara i behov av skydd endast ska beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd. Utskottet avstyrker därför motion 2011/12:Sf352 yrkandena 14–16.

Barn i asylprocessen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden bl.a. om: begreppet synnerligen ömmande omständigheter i ärenden som rör barn, om barn med uppgivenhetssymtom och om åldersbestämning av ensamkommande barn.

Jämför reservationerna 12 (S), 13 (V) och 14 (SD).

Gällande ordning

Enligt den s.k. portalparagrafen i 1 kap. 10 § UtL ska i fall som rör ett barn särskilt beaktas vad hänsynen till barnets hälsa och utveckling samt barnets bästa i övrigt kräver. När frågor om tillstånd enligt utlänningslagen ska bedömas och ett barn berörs av ett beslut i ärendet ska barnet höras, om det inte är olämpligt. Vidare ska den hänsyn tas till det barnet har sagt som barnets ålder och mognad motiverar.

Enligt 5 kap. 6 § UtL får uppehållstillstånd, om det inte kan ges på annan grund, beviljas en utlänning om det vid en samlad bedömning av utlännings situation föreligger sådana synnerligen ömmande omständigheter att han eller hon bör tillåtas stanna i Sverige. Vid bedömningen ska särskilt beaktas utlännings hälsotillstånd, anpassning till Sverige och situation i hemlandet. Barn får beviljas uppehållstillstånd även om de omständigheter som kommer fram inte har samma allvar och tyngd som krävs för att tillstånd ska beviljas vuxna personer.

Motionerna

Synnerligen ömmande omständigheter

I kommittémotion 2011/12:Sf311 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 6 begärs ett tillkännagivande om behovet av att tydliggöra begreppet synnerligen ömmande omständigheter i utlänningslagen. Motionärerna menar att begreppet har kommit att tolkas alltför restriktivt och att praxis i ärenden som rör barn bör mildras.

I kommittémotion 2011/12:Sf241 av Christina Høj Larsen (V) yrkande 32 begärs ett beslut om att 5 kap. 6 § första stycket 1 UtL ges följande lydelse: Om uppehållstillstånd inte kan ges på annan grund, får tillstånd beviljas en utlänning om det vid en samlad bedömning av utlännings situation föreligger sådana särskilt ömmande omständigheter att han eller hon bör tillåtas stanna i Sverige. Motionärerna menar att uttrycket ”synnerligen” är ett mycket snävt begrepp och bör bytas ut mot ”särskilt” som ger möjlighet till en något mer generös bedömning.

I motion 2011/12:Sf224 av Caroline Szyber (KD) yrkande 1 anförts att den nya lagstiftningen om ”synnerligen ömmande omständigheter” enligt barnombudsmannen har tillämpats mycket restriktivt när det gäller barn. Vidare har Migrationsöverdomstolen gjort en alltför snäv tolkning. Motionären anser att ett lägre beviskrav bör gälla för barn.

Åldersbestämning

I partimotion 2011/12:Sf352 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) begärs i yrkande 12 ett tillkännagivande om att uppdra åt Migrationsverket att med vetenskapliga metoder åldersbestämma immigranter som påstår sig vara under 18 år men som kan misstänkas vara äldre.

Ett liknade motionsyrkande finns i motion 2011/12:Sf353 av Kent Ekeröth och Margareta Sandstedt (SD) yrkande 1 Dessutom begärs i denna motion ett tillkännagivande om att prövningen av uppehållstillstånd för den som vägrar delta i åldersbestämning ska avslutas och personen avvisas eller utvisas med omedelbar verkan (yrkande 2).

Barn i asylprocessen i övrigt

I kommittémotion 2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen (V) yrkande 28 begärs ett tillkännagivande om att regeringen i regleringsbrev till Migrationsverket bör göra verket skyldigt att i barns asylärenden använda landinformation som särskilt handlar om förföljelse av barn. Ett tillkännagivande begärs i yrkande 29 om att uppdra åt Migrationsverket att utarbeta riktlinjer för utredning och bedömning av barns asylskäl.

I motion 2011/12:Sf225 av Caroline Szyber (KD) begärs ett tillkännagivande om forskning i flyktingrätt med fokus på barnfrågor. Motionären noterar att sådan forskning i ett längre perspektiv kommer att kunna ge bättre beslutsunderlag och ge asylprocessen samma transparens och rättssäkerhet som andra delar av det svenska rättsväsendet.

I motion 2011/12:Sf224 av Caroline Szyber (KD) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att det bör göras en översyn av utlänningslagen i syfte att förtydliga den med särskild betoning på hur barn- och rättighetsperspektivet kan stärkas.

I motion 2011/12:Sf295 av Annika Eclund och Caroline Szyber (KD) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om apatiska flyktingbarn. Motionärerna hänvisar bl.a. till en rapport från Rädda Barnen som visar att de apatiska barnens tillstånd beror på traumatiska upplevelser före flykten. I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att en flyktingbarnkommission bör tillsättas för att följa upp vad som hänt de apatiska barn som har utvisats och för att ge vägledning i beslutsfattandet.

Utskottets ställningstagande

Synnerligen ömmande omständigheter

Genom 2005 års utlänningslag ersattes bestämmelsen om uppehållstillstånd på grund av humanitära skäl i 1989 års utlänningslag av en möjlighet att ge uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter. Vid prövningen ska en samlad bedömning göras, särskilt av den sökandes hälsotillstånd, anpassning till Sverige och situationen i hemlandet. Beträffande prövningen av ärenden som rör barn är syftet med den nya bestämmelsen att mildra tidigare praxis så att portalparagrafen om barnets bästa får det genomslag som avsågs redan när den infördes. Bestämmelsen är avsedd att vara en undantagsbestämmelse för de situationer som inte omfattas av någon av huvudgrunderna för uppehållstillstånd.

Utvärderingsutredningen, som bl.a. hade i uppdrag att utvärdera hur rekvisitet synnerligen ömmande omständigheter har tillämpats, har i slutbetänkande SOU 2009:56 funnit att praxis tyder på att bestämmelsen fått den undantagskaraktär som avsetts men att en kartläggning förefaller motiverad mot bakgrund av att det från flera håll har framförts att bedömningen av vissa omständigheter vid tillståndsprövningen skärpts i den nya ordningen. En kartläggning av tillämpningen av bestämmelsen om synnerligen ömmande omständigheter som grund för uppehållstillstånd, särskilt när barn är berörda, har därefter genomförts. I departementspromemorian Synnerligen ömmande omständigheter och verkställningshinder – en kartläggning av tillämpningen (Ds 2011:14) anges bl.a. att inget tyder på annat än att bestämmelsen numera tycks ha den undantagskaraktär som avsetts. Utredningen menade emellertid att det inte på ett rättvisande sätt var möjligt att jämföra nyare och äldre beslut med varandra. Det betyder också att det inte går att ge ett klart besked på den generella frågan om de olika slags omständigheter som kan vägas in i den samlade bedömningen måste vara av mer ömmande art för att leda till uppehållstillstånd enligt den nuvarande bestämmelsen i 5 kap. 6 § utlänningslagen än vad som krävdes för motsvarande omständigheter vid en prövning vid olika tidpunkter före den 31 mars 2006. Resultatet av kartläggningen ger dock en bild av att tillämpningen hos Migrationsverket i vissa delar inte har varit helt enhetlig och att vissa omständigheter har ansetts som synnerligen ömmande i något större utsträckning än vad som följer av gällande rätt och Migrationsöverdomstolens avgöranden. Kartläggningen ger inte stöd för att en viss kategori sökande hamnat utanför tillämpningsområdet. Utskottet förutsätter att regeringen fortlöpande följer frågan.

Mot bakgrund av vad som anförts finner utskottet nu inte skäl att föreslå ett tillkännagivande till regeringen om en ändring eller ett förtydligande av utlänningslagens regler i detta avseende. Motionerna 2011/12:Sf224 yrkande 1, 2011/12:Sf241 yrkande 32 och 2011/12:Sf311 yrkande 6 avstyrks därmed.

Åldersbestämning

Frågan om åldersbestämning har tidigare behandlats av utskottet vid flera tillfällen, senast i betänkande 2010/11:SfU6. Utskottet hänvisade då till Migrationsverkets rapport *Samarbete för ensamkommande barns bästa* (4:2010). Rapporten visar bl.a. att huvuddelen av de ensamkommande barn som söker asyl i Sverige är mellan 15 och 17 år. Om den asylsökande saknar identitetshandlingar, kan det uppstå oklarheter om hans eller hennes ålder stämmer. Migrationsverkets tjänstemän har då att bedöma om den ålder som en ung person uppger verkar sannolik. Åldersbedömningar görs genom ett eller flera åldersorienterade samtal med den sökande. I undantagsfall erbjuder Migrationsverket barnet möjligheten att styrka sin ålder genom en medicinsk bedömning. Den är frivillig och är ett komplement till de åldersorienterade samtalen. Migrationsverket ändrar åldern uppåt i uppskattningsvis 5 procent av de ärenden där den sökande uppger sig vara under 18 år.

I Migrationsverkets årsredovisning för 2011 anges beträffande åldersbedömning att det saknas en enkel metod för att fastställa om en yngre person är över eller under 18 år. Med anledning av Migrationsverkets behov av expertutlåtanden i denna fråga i relation till den bevisvärdering och sannolikhetsprövning som myndigheten gör i ärenden när det gäller ensamkommande asylsökande barn, tog verket under året initiativ till ett möte med Socialstyrelsen. Vid mötet framkom att Socialstyrelsen avser att göra en kartläggning av praxis och forskning på området för att därefter återkomma med rekommendationer till läkare när det gäller åldersbedömningar.

Under året har verket genomfört en intern workshop för att diskutera olika fall av åldersbedömningar. Dessutom har en granskning av asylärenden med fokus på denna fråga genomförts. Av workshopen och granskningen framkom att det finns behov av ytterligare stöd och styrning. Avsnittet i handboken för migrationsärenden har därför uppdaterats och förtydligats för att ge bättre stöd vid åldersbedömningar.

Med hänsyn till detta finner utskottet inte skäl att föreslå någon åtgärd med anledning av motionerna 2011/12:Sf352 yrkande 12 samt 2011/12:Sf353 yrkandena 1 och 2. Motionsyrkandena avstyrks därmed.

Barn i asylprocessen i övrigt

Utskottet vill betona att utlänningslagens portalparagraf om barnets bästa ska genomsyra hela asylprocessen. Barns egna asylskäl ska alltid utredas och bedömas individuellt. Barns egna asylskäl liksom förekomsten av barnspecifika former av förföljelse, dvs. allvarliga kränkningar av barnets rättigheter som riktar sig till barn under 18 år, måste därför beaktas i asylprocessen. Det är således inte bara viktigt att barn får komma till tals utan också att deras asylskäl efterfrågas. Utskottet konstaterar att flera insatser gjorts inom Migrationsverket när det gäller att förstärka barnperspektivet och för att den personal som handlägger ärenden som rör barn ska ha för-

utsättningar att utreda och bedöma barnens asylskäl. Vidare genomför myndigheten kontinuerligt utbildningar om utredning av barn och barns utveckling. I Migrationsverkets årsredovisning 2011 anges att verket har tagit fram en policy för arbete med barn i samarbete med Barnombudsmanen. Syftet med barnpolicyen är att fastställa hur Migrationsverket ska se till att barnets rätt och barnrättsperspektivet genomsyrar alla frågor som rör barn på myndigheten. En barnsamordningsgrupp har även tillsatts för att säkerställa tillämpningen av barnpolicyen samt att barnärenden hanteras enhetligt och rättssäkert. Myndigheten har också arbetat för att förbättra den barnspecifika landinformation. Utskottet anser att det är av stor vikt att regeringen nogsamt följer frågan om barns bästa i asylprocessen. Utskottet anser att motion 2011/12:Sf241 yrkandena 28 och 29 får anses i vart fall delvis tillgodosedda. Motionsyrkandena avstyrks.

Med det anförda och då utskottet inte finner skäl att föreslå ett tillkännagivande om en översyn av utlänningslagen eller inrättande av ett forskningsorgan avstyrks även motionerna 2011/12:Sf224 yrkande 2 och 2011/12:Sf225.

Utskottet noterar att Socialstyrelsen under 2009 genomförde en studie om barn med uppgivenhetssymtom i asylsökande familjer. Anledningen var uppgifter om att antalet barn med uppgivenhetssymtom återigen hade ökat. Studien gjordes för att få en uppfattning om hur stort problemet är samt för att bedöma hur Socialstyrelsen ska arbeta vidare med frågan. Studien visade inte att antalet barn med uppgivenhetssymtom blivit fler. Däremot kunde Migrationsverkets siffror tyda på att antalet barn som befinner sig i riskzonen för att utveckla uppgivenhetssymtom ökade. Socialstyrelsen uppdaterade därefter sina rekommendationer i syfte att bl.a. tydliggöra landstingens ansvar för att genomföra hälsoundersökningar inklusive hälsosamtal för nyanlända asylsökande och deras familjer. Socialstyrelsen vill även förtydliga att läkarintygen bör följa Socialstyrelsens föreskrifter och innehålla en utförlig beskrivning av barnets hälsotillstånd och eventuella behandlingsbehov samt att läkaren ska ha träffat barnet innan intyget utfärdats.

Utskottet vill betona vikten av att frågan uppmärksammas men är inte nu berett att föreslå ett tillkännagivande om att bl.a. inrätta en flyktingbarnkommission. Utskottet avstyrker motion 2011/12:Sf295 yrkandena 1 och 3.

Asylprocessen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. utredningar om tortyr, diskriminering av kvinnor, språkanalyser och obligatoriska dna-test.

Jämför reservationerna 15 (S), 16 (SD) och 17 (V).

Gällande ordning

Överprövning av Migrationsverkets beslut sker i migrationsdomstolar och Migrationsöverdomstolen. Migrationsdomstolarna utgörs av tre förvaltningsrätter (i Stockholm, Göteborg och Malmö) och Migrationsöverdomstolen finns i Kammarrätten i Stockholm.

Enligt utlänningslagen har flyktingar, alternativt skyddsbehövande och övriga skyddsbehövande som befinner sig i Sverige rätt till uppehållstillstånd. Avvisning och utvisning av en utlänning får aldrig verkställas till ett land om det finns skälig anledning att anta att utlänningen där skulle vara i fara att straffas med döden eller att utsättas för kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, eller utlänningen inte är skyddad i det landet mot att sändas vidare till ett land där utlänningen skulle vara i sådan fara (12 kap. 1 § UtL).

Sedan 2006 kan Migrationsverket i vissa fall erbjuda den som söker uppehållstillstånd på grund av anknytning en dna-analys i syfte att visa släktskap. Vidare får Migrationsverket eller polismyndigheten fotografera en utlänning och, om han eller hon fyllt 14 år, ta fingeravtryck om personen inte kan styrka sin identitet när han eller hon kommer till Sverige, ansöker om uppehållstillstånd som flykting eller som annan skyddsbehövande, eller det finns grund för att besluta om förvar.

Motionerna

I kommittémotion 2011/12:Sf311 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 10 begärs ett tillkännagivande om Migrationsverkets utredningar om tortyr. Motionärerna hänvisar till att Europadomstolen har ansett att Migrationsverket vid misstanke om tortyr måste göra en grundlig medicinsk utredning.

I motion 2011/12:Sf278 av Carina Ohlsson m.fl. (S) begärs ett tillkännagivande om att Migrationsverket ska följa kvinnokonventionen. Motionärerna framhåller bl.a. att gifta kvinnor inte alltid betraktas som enskilda individer, att alla kvinnor inte – trots begäran – får tillgång till kvinnliga juridiska ombud och att vissa inte får delge sina skäl för att få stanna enskilt utan att mannen eller barnen är med.

Helena Leander och Bodil Ceballos (MP) begär i motion 2011/12:Sf233 yrkande 2 ett tillkännagivande om att se över språkanalyser. Regeringen bör se över hur tillförlitliga språkanalyser är och om de över huvud taget ska användas som grund för avvisning.

David Lång och Per Ramhorn (SD) begär i motion 2011/12:Sf350 ett tillkännagivande om att genomföra obligatoriska dna-test på samtliga som söker asyl i Sverige. Syftet är att upptäcka felaktigt påstått släktskap. Dna-profilerna bör enligt motionärerna kunna sparas hos polisen för att bidra till att brott klaras upp och förebyggs och för att förhindra bidragsbrott.

I kommittémotion 2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 31 begärs ett förslag till en sådan ändring av utlänningslagen att Sverige uppfyller Europakonventionens krav om bevis- och utredningsbörda i fråga om tortyr. Enligt motionärerna visar en dom av Europadomstolen att Migrationsverket, om en asylsökande åberopar tortyr, måste ta in ett expertutlåtande om den troliga orsaken till skadorna samt, om bevis om tortyr framkommit, bevisa att en utvisning inte leder till risk för upprepade tortyr.

Utskottets ställningstagande

Rätt till uppehållstillstånd som alternativt skyddsbehövande har bl.a. en enskild som löper risk att utsättas för kroppsstraff eller tortyr. Vidare finns en skyldighet att i ett verkställighetsärende beakta sådana nya omständigheter som utgör hinder mot verkställigheten, t.ex. risk för tortyr. Det framgår således klart av den svenska lagstiftningen att en utlännings inte ska avvisas eller utvisas till ett land där denne löper risk för att utsättas för tortyr. Bedömningarna görs utifrån de individuella förutsättningarna i det enskilda fallet av Migrationsverket och migrationsdomstolarna.

Migrationsverkets handläggning i ärenden som rör tortyr har behandlats i rapporten Kvalitet i svensk asylprövning av UNHCR i samverkan med Migrationsverket (slutrapport från projektet Förhöjd kvalitet i svensk asylprövning finansierat av Europeiska flyktingfonden). Av rapporten framgår bl.a. att stater enligt internationell rätt är skyldiga att utreda misstänkta fall av tortyr. I rapporten anges att enligt Europadomstolens rättspraxis skiftar utredningsbördan till staten då den sökande lämnat trovärdiga uppgifter om tidigare utsatthet för bl.a. tortyr. Av rapporten framgår vidare att UNHCR rekommenderar att Migrationsverkets obligatoriska utbildning om tortyr också inkluderar frågor om bevisvärdering av tidigare tortyr samt inkluderar mer information hur man gör en utredning av en person som utsatts för tortyr och trauma. Utskottet förutsätter att rapporten, som är från september 2011, kommer att beaktas i Migrationsverkets fortsatta arbete med att utveckla asylprocessen. Med det anförda är utskottet inte berett att föreslå något tillkännagivande med anledning av motionerna 2011/12:Sf241 yrkande 31 och 2011/12:Sf311 yrkande 10. Motionsyrkandena avstyrks därför.

När det gäller kvinnors möjligheter att bl.a. framföra sina asylskäl i asylprocessen anges i rapporten Kvalitet i svensk asylprövning att det av Migrationsverkets s.k. utlänningshandbok framgår att bevisbördan ligger hos den asylsökande men att någon fullständig bevisning sällan kan läggas fram. Vid bedömningen ska hänsyn tas till t.ex. en kvinnas underläge i många kulturer också när det gäller möjligheterna att skaffa fram bevis för sina påståenden. En annan sak som omnämns i handboken är att kränkningar på grund av kön kan vara förknippade med starka trauman, skuld- och skamkänslor samt ofta också tabuföreställningar. Det är därför viktigt att veta att det kan komma fram i ett senare skede av processen. I Migrationsverkets årsredovisning 2011 anges att män och kvinnor i asylprocessen ges möjlighet att välja en manlig eller kvinnlig handläggare, offentligt biträde och tolk. I redovisningen anges också att Migrationsverkets personal inom asylprövning har fått utbildning i normkritiskt tänkande som möjliggör en mer rättssäker utredning och bedömning av mäns och kvinnors asylskäl. Av Migrationsverkets regleringsbrev för 2012 framgår att verket särskilt ska redovisa hur myndigheten arbetar med bl.a. långsiktig kompetensförsörjning samt göra en analys av personalens kompetensbehov när det gäller bl.a. kvinnor. Utskottet, som noterar att en asylprövning alltid är individuell, utgår från att Migrationsverket utreder och bedömer makars skyddsskäl separat. Med det anförda saknas enligt utskottet skäl för riksdagen att göra ett tillkännagivande med anledning av motion 2011/12:Sf278. Motionen avstyrks därför.

Det är Migrationsverkets uppgift att avgöra vilken betydelse språkanalysen ska tillmätas i det enskilda fallet. Migrationsverket ska göra en allmän bevisvärdering utifrån förvaltningsrättsliga principer och på grundval av det samlade underlaget. Det är också myndighetens ansvar att säkerställa att språkanalyserna, liksom övriga utredningsåtgärder, uppfyller de allmänna krav som ställs i fråga om kvalitet, rättssäkerhet och respekt för den enskilde. Migrationsöverdomstolen har i ett avgörande (MIG 2011:15) uttalat att en språkanalys, beroende på omständigheterna i det enskilda fallet, kan ha ett betydande bevisvärde när man ska bestämma vilket land asylskälen ska prövas mot. Frågan om språkanalys tas upp i rapporten Kvalitet i svensk asylprövning där UNHCR menar att resultaten från språkanalyserna inte bör användas som enda bevisning i bedömningen av de sökandes hemvist. Utskottet noterar att Migrationsverket använder språkanalys som en del i den helhetsbedömning som myndigheten gör vid asylprövningen och att UNHCR:s Handbok om förfarandet och kriterierna vid fastställande av flyktingars rättsliga ställning används i fastställandet av asylsökandes hemvist. Utskottet ser därför inte anledning att i denna fråga föreslå riksdagen att göra ett tillkännagivande. Motion 2011/12:Sf233 yrkande 2 avstyrks därför.

Enligt utlänningslagen ska Migrationsverket i ärenden om uppehållstillstånd på grund av familjeanknytning ge sökanden och den person till vilken anknytning åberopas tillfälle att få en dna-analys utförd avseende

det biologiska släktskap som åberopas i ansökan, om den övriga utredningen om släktskapet inte är tillräcklig och det inte är uppenbart att släktskap inte föreligger. Migrationsverket eller polismyndigheten får ta foto och fingeravtryck av en asylsökande för att identifiera personen under vistelse i Sverige eller vid in- eller utresa. I motion 2011/12:Sf350 begärs ett tillkännagivande om att genomföra obligatoriska dna-test på samtliga som söker asyl i Sverige med syfte att upptäcka felaktigt påstått släktskap. Dna-profilerna bör enligt motionärerna också kunna sparas hos polisen för att bidra till att brott klaras upp och förebyggs och för att förhindra bidragsbrott. Utskottet noterar att dessa åtgärder går avsevärt längre i kontrollen av asylsökande och även har ett annat syfte än vad som är angivet i gällande lagstiftning. Utskottet avstyrker därför motion 2011/12:Sf350.

Domstolsprövningen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. muntlig förhandling och omröstningsregler i migrationsdomstolarna.

Jämför reservation 18 (V).

Gällande ordning

Av 16 kap. 5 § UtLL framgår att förfarandet i domstolarna är skriftligt. I handläggningen får muntlig förhandling ingå beträffande viss fråga, när det kan antas vara till fördel för utredningen eller främja ett snabbt avgörande av målet. I migrationsdomstol ska muntlig förhandling hållas, om en utlänning som för talan i målet begär det samt förhandlingen inte är obehövlig och inte heller särskilda skäl talar mot det. Muntlig förhandling ska vidare hållas i mål som rör utvisning samt vid avvisning om det begärs.

Motionerna

I motion 2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 38 begärs ett beslut om en ändring i utlänningslagen så att det i mål om utvisning eller avvisning ska hållas muntlig förhandling om det inte är uppenbart obehövligt. Muntlig förhandling ska alltid hållas om någon part begär det. I yrkande 39 begärs ett tillkännagivande om omröstningsreglerna i migrationsdomstolarna. Vid lika röstetal bör inte ordföranden ha utslagsröst som vid tvistemål. I stället bör de röstregler tillämpas som gäller vid brottmål, dvs. det mest förmånliga för den enskilde. I yrkande 41 begärs att regeringen återkommer med ett förslag om sådan ändring av utlänningslagen att ändringsdispens på ansökan av den enskilde införs hos Migrationsöverdomstolen.

Utskottets ställningstagande

Utvärderingsutredningen har i sitt slutbetänkande (SOU 2009:56) gjort bedömningen att möjligheten till muntlig förhandling har ökat öppenheten i asylmålsprocessen. Andelen muntliga förhandlingar i asylmål var omkring 35 procent under 2007 och 2008. Utredningen konstaterar att den som söker asyl i förhållandevis stor utsträckning ges tillfälle att själv muntligen lägga fram sin sak för domstolen jämfört med andra förvaltningsmål. Utskottet kan konstatera att det inte finns några bestämmelser i utlänningslagen som reglerar vilka omröstningsregler som ska gälla vid lika röstetal i migrationsdomstol. Det är således reglerna om omröstning i allmän förvaltningsdomstol, vilka hänvisar till rättegångsbalken, som tillämpas. Mot bakgrund av det anförda ser utskottet inte anledning att föreslå tillkännagivanden i fråga om de processuella reglerna i utlänningslagen. Därmed avstyrks motion 2011/12:Sf241 yrkandena 38 och 39.

I dag är Migrationsöverdomstolen en renodlad prejudikatinstans med ansvar för rättsbildningen på migrationsområdet. Av Målutredningens betänkande (SOU 2010:44) framgår att Migrationsöverdomstolens arbete med prejudikatbildningen riskerar att bli begränsat om domstolen ska meddela prövningstillstånd också i ändringsfall. Migrationsöverdomstolen kommer då främst att vara kontrollinstans och först i andra hand prejudikatinstans, vilket enligt utredningen riskerar att leda till en försämrad prejudikatbildning. Utredningen anför att problem också kan uppstå med hur Migrationsöverdomstolens avgöranden uppfattas. Det kan vara svårt för mottagaren att avgöra vad som är ett prejudikat och vad som är ett ”vanligt” avgörande. Följden skulle kunna bli att prejudikaten får sämre genomslag. En konsekvens vid införande av ändringsfall som grund för att meddela prövningstillstånd i Migrationsöverdomstolen bör därför enligt utredningens uppfattning bli att ansvaret för prejudikatbildningen på migrationsområdet läggs på Högsta förvaltningsdomstolen, som har det ansvaret på i princip alla andra förvaltningsrättsliga områden, en förändring som skulle leda till ytterligare, mycket stora konsekvenser. Målutredningens förslag bereds för närvarande i Regeringskansliet. Utskottet avvaktar denna beredning och avstyrker motion 2011/12:Sf241 yrkande 41.

Verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden bl.a. om att omhändertagande enligt LVU ska anses som ett verkställighetshinder, om Sveriges återtagandeavtal och om att polisen ska kunna återlämna ett verkställighetsärende till Migrationsverket.

Jämför reservation 19 (V).

Gällande ordning

Bestämmelserna om avvisning och utvisning finns i 8 kap. utlänningslagen och bestämmelserna om verkställighet av beslut om avvisning och utvisning finns i 12 kap. samma lag.

Beslut om avvisning ska fattas inom tre månader räknat från den första ansökan om uppehållstillstånd efter ankomsten till Sverige. För beslut som fattas senare än tre månader efter ansökan används beteckningen utvisning.

När Migrationsverket beslutar om avvisning eller utvisning får beslutet förenas med ett förbud för utlänningen att under en viss tid återvända till Sverige utan tillstånd av Migrationsverket eller, i ett ärende enligt lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll, av regeringen. Enligt utlänningslagen ska en utlänning som fått ett beslut om avvisning eller utvisning självmant lämna landet, som huvudregel vid avvisningsbeslut inom två veckor och vid utvisningsbeslut inom fyra veckor efter det att beslutet vunnit laga kraft, om inte annat bestämts i beslutet.

Riksdagen har så sent som den 21 mars 2012 ställt sig bakom regeringens förslag i proposition 2011/12:60 Genomförande av återvändandedirektivet (bet. 2011/12:SfU6, rskr. 2011/12:164). Det innebär bl.a. att fr.o.m. den 1 maj 2012 ska ett beslut om avvisning eller utvisning som huvudregel innehålla en tidsfrist för frivillig avresa. Tidsfristen ska bestämmas till två veckor vid avvisning och till fyra veckor vid utvisning. Finns inte förutsättningar att meddela en tidsfrist för frivillig avresa ska ett beslut om avvisning eller utvisning normalt åtföljas av ett återreseförbud för en tid av högst fem år. Återreseförbud ska i normalfallet även meddelas en utlänning som har beviljats en tidsfrist för frivillig avresa om han eller hon inte har lämnat landet när tidsfristen har löpt ut. Tiden för återreseförbudet ska då bestämmas till ett år. Ett återreseförbud får upphävas om det finns särskilda skäl för att förbudet inte längre ska gälla.

Om den som ska avvisas eller utvisas håller sig undan och inte kan anträffas utan polismyndighetens medverkan eller om det kan antas att tvång kommer att behövas för att verkställa beslutet får Migrationsverket överlämna ett ärende för verkställighet till polismyndigheten.

Migrationsverket får förordna att verkets beslut om avvisning får verkställas även om det inte har vunnit laga kraft (avvisning med omedelbar verkställighet) om det är uppenbart att det inte finns grund för asyl och att uppehållstillstånd inte heller kan beviljas på någon annan grund.

Om en utlänning har ansökt om uppehållstillstånd som flykting eller som annan skyddsbehövande får ett beslut om avvisning eller utvisning inte verkställas innan ansökan har prövats och i samband med det avslågs genom ett beslut som vunnit laga kraft. Undantag får dock göras vid omedelbar verkställighet eller utvisning på grund av brott.

Av 12 kap. 18 § UtlL framgår att Migrationsverket självant (ex officio) ska bedöma om det föreligger ett verkställighetshinder. Om det i ett ärende om verkställighet av ett beslut om avvisning eller utvisning som vunnit laga kraft kommer fram nya omständigheter som innebär att det finns hinder mot verkställigheten enligt 12 kap. 1, 2 eller 3 § UtlL (dvs. bl.a. vid risk för dödsstraff, tortyr eller förföljelse vid återkomsten till hemlandet) eller om det finns anledning att anta att det avsedda mottagarlandet inte kommer att vara villigt att ta emot utlänningen, får Migrationsverket bevilja permanent uppehållstillstånd om hindret är bestående. Detsamma gäller om det finns medicinska hinder eller någon annan särskild anledning att beslutet inte bör verkställas. Om det endast finns ett tillfälligt hinder mot verkställighet får Migrationsverket bevilja ett tidsbegränsat uppehållstillstånd. Vid bedömningen av om det finns särskild anledning att ett beslut inte bör verkställas ska konsekvenserna för ett barn av att skiljas från sin förälder särskilt beaktas, om det står klart att uppehållstillstånd på grund av stark anknytning skulle ha beviljats om prövningen gjorts före inresan till Sverige.

Av 12 kap. 19 § UtlL framgår att om utlänningen i ett ärende om verkställighet av ett beslut om avvisning eller utvisning som vunnit laga kraft åberopar nya omständigheter som kan antas utgöra ett bestående sådant hinder mot verkställigheten som avses i 12 kap. 1, 2 eller 3 § UtlL, och dessa omständigheter inte har kunnat åberopas av utlänningen tidigare eller utlänningen visar en giltig ursäkt för att inte ha åberopat omständigheterna tidigare, ska Migrationsverket ta upp frågan om uppehållstillstånd till ny prövning. Ett beslut om avvisning eller utvisning får inte verkställas innan Migrationsverket har avgjort frågan om ny prövning ska ske eller, om ny prövning beviljas, innan frågan om uppehållstillstånd har avgjorts genom ett beslut som vunnit laga kraft. Om utlänningen ansöker om uppehållstillstånd som flykting eller annan skyddsbehövande och en sådan ansökan inte tidigare prövats genom ett lagakraftvunnet beslut ska Migrationsverket pröva ansökan och besluta om inhibition i verkställighetsärendet.

Motionerna

I motion 2011/12:Sf233 av Helena Leander och Bodil Ceballos (MP) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om att stärka lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, förkortad LVU, gentemot utlänningslagen. Enligt motionärerna strider det mot barnkonventionen att barn som omhändertagits av socialtjänsten utvisas med de föräldrar som socialtjänsten ansett som olämpliga. Ett bättre samarbete mellan Migrationsverket och socialtjänsten behövs därför.

I motion 2011/12:Sf328 av Ola Johansson och Anders Flanking (C) begärs ett tillkännagivande om utvisning av barn som har rätt till vård enligt LVU. Åtgärder bör vidtas för att förhindra att barn som vårdas enligt LVU utvisas tillsammans med sina våldsbenägna föräldrar.

I kommittémotion 2011/12:Sf241 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) begärs i yrkande 27 ett tillkännagivande om att Sveriges återtagandeavtal med Irak och Afghanistan omedelbart bör sägas upp. Åtskilliga irakiska asylsökande har enligt motionärerna vittnat om fortsatta trakasserier och förföljelse vid återsändande och att de tvingats fly igen. I samma motion yrkande 30 begärs ett tillkännagivande om en förändring av LVU så att den som är tvångsomhändertagen enligt den lagen inte ska utvisas utan att socialnämnden lämnat sitt godkännande. I yrkande 34 begärs ett tillkännagivande om att det bör införas en ny bestämmelse i utlänningslagen om att avlägsnandebeslut inte ska fattas om det står klart att det inte går att verkställa. I yrkande 35 begärs ett tillkännagivande om en översyn av 12 kap. 19 § UtlL. Kravet att man inte ska ha åberopat ett verkställighetshinder tidigare eller ha en giltig ursäkt för att inte ha åberopat det tidigare står enligt motionärerna i uppenbar strid med artikel 3 i Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna. I yrkande 36 begärs ett tillkännagivande om en sådan lagändring att möjlighet ges till polisen att återlämna ett verkställighetsärende till Migrationsverket.

I kommittémotion 2011/12:Sf2 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) begärs i yrkande 5 ett tillkännagivande om en ändring av utlänningslagen så att ett LVU-omhändertagande räknas som verkställighetshinder.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att ett beslut om vård med stöd av LVU inte hindrar ett beslut om avvisning eller utvisning enligt utlänningslagen. Frågan om verkställighet av lagakraftvunna utvisningsbeslut där barn i en familj har omhändertagits av sociala myndigheter har behandlats av utskottet tidigare, senast i betänkande 2010/11:SfU6. Utskottet hänvisade då till proposition 1996/97:25, där regeringen föreslog att ett tidsbegränsat uppehållstillstånd ska få meddelas om det behövs för vård enligt LVU. Utskottet ansåg att det var bra att det klargjorts i lagstiftningen att en kollision mellan de båda lagarna ger utrymme för att ge ett tidsbegränsat uppehållstillstånd så länge barnets vård- och skyddsbehov kvarstår. Utskottet delade emellertid

regeringens bedömning att det inte är rimligt att ett omhändertagande enligt LVU automatiskt innebär att barnet och vårdnadshavaren får stanna i Sverige. Vidare menade utskottet att stor vikt måste fästas vid socialnämndens uppfattning, om nämnden hörs med anledning av att det är tveksamt om ett uppehållstillstånd ska meddelas eller inte. Utskottet förutsatte att de myndigheter som tillämpar utlänningslagen och vederbörande socialnämnd ska kunna samarbeta i frågorna på det sätt som gagnar barnet bäst. Utskottet gör inte nu någon annan bedömning i frågan. I den mån motionerna 2011/12:Sf2 yrkande 5, 2011/12:Sf233 yrkande 1, 2011/12:Sf241 yrkande 30 och 2011/12:Sf328 inte kan anses tillgodosedda med vad utskottet anfört avstyrks motionsyrkandena i fråga.

En viktig förutsättning för att kunna erbjuda skydd till dem som verkligen behöver det är att de beslut som fattas av Migrationsverket och migrationsdomstolarna respekteras och kan verkställas. Ett fungerande asylsystem förutsätter således att den som har meddelats lagakraftvunna avvisnings- och utvisningsbeslut lämnar landet. Utgångspunkten måste alltid vara att personen lämnar landet frivilligt.

Som angivits ovan har Migrationsverket skyldighet att ex officio beakta sådana nya omständigheter som kommer fram i ett verkställighetsärende och som utgör hinder mot verkställigheten, t.ex. risk för tortyr. Migrationsverket är även skyldigt att under vissa förutsättningar pröva frågan om uppehållstillstånd på nytt. Skyldigheten är i det fallet begränsad till sådana situationer då utlänningsen åberopar bestående verkställighetshinder, bl.a. tortyr, som inte tidigare har prövats. Det krävs också att de nya omständigheterna inte har kunnat åberopas tidigare eller utlänningsen visar en giltig ursäkt för att inte ha åberopat omständigheterna tidigare. Utskottet anser inte att det finns skäl för riksdagen att ta initiativ till en ändring av dessa regler. Motion 2011/12:Sf241 yrkande 35 avstyrks därmed.

Som redan nämnts får Migrationsverket överlämna ett ärende för verkställighet till polismyndigheten om den som ska avvisas eller utvisas håller sig undan och inte kan anträffas utan polismyndighetens medverkan eller om det kan antas att tvång kommer att behövas för att verkställa beslutet.

Om Migrationsverket har beslutat att lämna över ett ärende till polisen kan polisen inte besluta att återlämna det till Migrationsverket. Polismyndighetens verkställighet kan dock avbrytas under vissa förutsättningar. Om en polismyndighet ska verkställa ett beslut om avvisning eller utvisning och denna myndighet finner att den inte kan verkställa beslutet eller att den behöver ytterligare besked, ska myndigheten underrätta Migrationsverket. Detsamma gäller om utlänningsen hos myndigheten åberopar att det finns sådana hinder som avses i 12 kap. 1–3 §§ UtIL mot verkställigheten eller om det på annat sätt kommer fram att det kan finnas sådana hinder. Migrationsverket ska i sådana fall ge anvisningar om verkställigheten eller vidta andra åtgärder. En sökande kan anföra eller åberopa verkställighetshinder flera gånger. Verksställigheten fortsätter dock till dess att ett beslut om inhibition har meddelats eller till dess att ett beslut om uppehållstill-

stånd har meddelats. Om det innebär problem att polisen vid behov inte kan återlämna ett verkställighetsärende till Migrationsverket förutsätter utskottet att regeringen överväger om det finns skäl att ändra lagstiftningen. Utskottet utgår från att detta kan ske utan ett tillkännagivande från riksdagen. Utskottet avstyrker därmed motion 2011/12:Sf241 yrkande 36.

Av 8 kap. 17 § UtL framgår att vid beslut om avvisning eller utvisning ska hänsyn tas till om personen inte kan sändas till ett visst land eller om det annars finns särskilda hinder mot att beslutet verkställs. Enligt utskottets mening saknas skäl att föreslå ett tillkännagivande om att avlägsnande-beslut inte ska fattas om det står klart att de inte går att verkställa. Därmed avstyrks motion 2011/12:Sf241 yrkande 34.

Syftet med återtagandeavtal är att bidra till ett förbättrat återvändande och har sin grund i det förhållandet att alla stater har en skyldighet att ta tillbaka sina egna medborgare. Migrationsverket har till uppgift att underlätta återvändandet bl.a. genom att verka för att avtal sluts med svenska, utländska och internationella organisationer. Utskottet ser ingen anledning att ifrågasätta systemet med återtagandeavtal vare sig generellt eller i fråga om något särskilt avtal. Motion 2011/12:Sf241 yrkande 27 avstyrks därför.

Utvisning på grund av brott m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden bl.a. om utvisning på grund av brott och förbud mot tiggeri m.m.

Jämför reservation 20 (SD).

Gällande ordning

Bestämmelserna om domstolsbeslut om återkallelse av uppehållstillstånd och utvisning på grund av brott finns i 7–8 kap. UtL. Enligt dessa bestämmelser kan ett uppehållstillstånd bl.a. återkallas om en utlänning har lämnat felaktiga uppgifter eller medvetet förtigit omständigheter som varit av betydelse för att få tillståndet. Om utlänningen har vistats här i landet i mer än fyra år med uppehållstillstånd när frågan om återkallelse prövas av den myndighet som först beslutar i saken, får uppehållstillståndet återkallas endast om det finns synnerliga skäl för det.

Ett permanent uppehållstillstånd kan även återkallas bl.a. om utlänningen inte längre är bosatt i Sverige. För en utlänning som har vistats här som flyktning eller annan skyddsbehövande får dock uppehållstillståndet återkallas tidigast när två år har förflutit efter det att bosättningen här i landet upphört, om utlänningen har återvänt till ett land där han eller hon tidigare har varit bosatt därför att de politiska förhållandena i landet har ändrats.

En utlänning får utvisas vid brott som kan leda till fängelse eller om domstolen i brottmålet undanröjer en villkorlig dom eller skyddstillsyn som utlänningen har dömts till tidigare. Det krävs dock att utlänningen döms till en svårare påföljd än böter. Ytterligare en förutsättning är att det kan antas att utlänningen kommer att göra sig skyldig till fortsatt brottslighet eller att brottet är särskilt allvarligt. En utvisning kan gälla en viss tid eller utan tidsbegränsning.

När en domstol överväger om en utlänning bör utvisas ska den ta hänsyn till utlänningens anknytning till det svenska samhället och särskilt beakta utlänningens levnadsomständigheter och familjeförhållanden samt hur länge utlänningen har vistats i Sverige. Domstolen ska även särskilt beakta om utlänningen har barn i Sverige och barnets behov av kontakt med utlänningen, hur kontakten mellan dem har varit och hur den skulle påverkas av att utlänningen utvisas.

Hänsyn ska också tas till om det finns hinder mot verkställighet av utvisningen enligt utlänningslagens bestämmelser om verkställighetshinder, t.ex. risk för dödsstraff, kroppsstraff, tortyr eller förföljelse, och utlänningen därför inte kan sändas till ett visst land eller om det annars finns särskilda hinder mot att utvisningsbeslutet verkställs.

En utlänning som är flykting och som behöver en fristad i Sverige får utvisas endast om han eller hon har begått ett synnerligen grovt brott och det skulle medföra allvarlig fara för allmän ordning och säkerhet att låta utlänningen stanna här. En utvisning får också ske om utlänningen i Sverige eller utomlands har bedrivit verksamhet som har inneburit fara för rikets säkerhet och det finns anledning att anta att han eller hon skulle fortsätta med en sådan verksamhet här.

Vidare får en utlänning utvisas endast när det finns synnerliga skäl, om han eller hon har vistats i Sverige med permanent uppehållstillstånd sedan minst fyra år när åtal väcks eller om han eller hon då har varit bosatt i Sverige i minst fem år.

En utlänning som har permanent uppehållsrätt (EU/EES-medborgare) får utvisas på grund av brott endast när det finns synnerliga skäl. Det måste också i dessa fall finnas synnerliga skäl för utvisning på grund av hänsyn till allmän ordning och säkerhet.

Motionerna

Utvisning på grund av brott m.m.

I partimotion 2011/12:Sf352 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) begärs i yrkande 17 ett tillkännagivande om att personer som saknar svenskt medborgarskap och som gör sig skyldiga till grova brott eller upprepade brott av mindre grov art ska få sitt uppehållstillstånd indraget och utvisas. I samma motion yrkande 18 begärs ett tillkännagivande om att en person

med uppehållstillstånd som visar sig ha besökt det land som han eller hon sagt sig vara på flykt från ska få uppehållstillståndet indraget och därefter utvisas.

I partimotion 2011/12:Ju411 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 13–20 begärs tillkännagivanden enligt följande. Frågan om utvisning ska bli en obligatorisk del för domstolen att pröva vid brottmål där den tilltalade innehar medborgarskap i ett annat land än Sverige eller är statslös. Vidare ska det finnas synnerligen starka skäl för att utvisning inte ska utdömas i de fall där en utlänning döms för ett brott som i och för sig kan medföra utvisning. Utvisning ska vara obligatorisk och på livstid i de fall en utlänning har dömts för bl.a. mord, dråp, våldtäkt, misshandel, narkotikabrott, stöld eller rån, eller annan jämförlig brottslighet eller för bedrägeri kopplat till sociala förmåner. För de fall där brottsligheten inte bedöms som grov ska obligatorisk utvisning utdömas om det rör sig om upprepad brottslighet. Domstolar ska inte heller ta hänsyn till utlänningars levnadsomständigheter eller hur länge de har vistats i Sverige. Det ska inte krävas synnerliga skäl för att en kriminell utlänning som bott i Sverige i minst fem år eller som har haft uppehållstillstånd i minst fyra år ska kunna utvisas. Det ska inte heller krävas att det måste vara ett synnerligen grovt brott som medfört allvarlig fara för allmän ordning och säkerhet för att domstolen ska besluta om utvisning i de fall den kriminella utlänningen har flyktingstatus. Vidare bör det upprättas en databas där utvisningsdömdas foto, fingeravtryck och dna-prov lagras, mot vilka framtida immigranter som söker uppehållstillstånd eller medborgarskap ska kontrolleras. En person i detta register ska omedelbart frihetsberövas till dess att han eller hon är utvisad, vilket ska ske omgående.

Liknande yrkanden finns i motion 2011/12:Ju390 av Kent Ekeröth och Thoralf Alfsson (SD) yrkandena 1–7 och 9.

Förbud mot tiggeri m.m.

I partimotion 2011/12:Ju411 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) begärs i yrkande 24 ett tillkännagivande om att kriminalisera en handling som syftar till att dölja en illegal invandrare från rättsväsendet eller hjälpa honom eller henne att undkomma, att undanröja bevis om den illegala invandraren eller på annat dylikt sätt motverka att rättsväsendet uppdagar var den illegala invandraren befinner sig. I samma motion yrkande 25 begärs ett tillkännagivande om att införa rapporteringsplikt till polisen när en anställd vid en offentlig institution eller dess privata motsvarighet påträffar en illegal invandrare i sin yrkesutövning som den anställde förstår eller borde ha förstått var illegal. I yrkande 26 begärs ett tillkännagivande om att förbjuda tiggeri eller verksamhet som till sin art kan anses vara tiggeri, lösdriveri eller dylikt för utländska medborgare. I yrkande 27 begärs ett tillkännagivande om att de utlänningar som ertappas med att tigga eller dylikt omedelbart ska avvisas från landet och förbjudas att återvända.

Motion 2011/12:Ju412 av Kent Ekeröth (SD) yrkandena 1 och 2 är likalydande med yrkandena 24 och 25 i motion 2011/12:Ju411.

I motion 2011/12:Sf344 av Kent Ekeröth (SD) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om att förbjuda tiggeri eller verksamhet som till sin art kan anses vara tiggeri eller näraliggande för utländska medborgare. Oftast handlar det om yrkestiggare från Rumänien och Bulgarien som förstör gatubilden och besvärar hederliga medborgare. Enligt motionären bör man skilja mellan dessa yrkestiggare och det tiggeri som utförs då och då av svenskar med alkoholproblem. I samma motion yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att de utlänningar som ertappas med tiggeri, lösdriveri eller närliggande omedelbart ska avvisas från landet med livstids förbud att återvända.

I motion 2011/12:Sf354 av David Lång och Mikael Jansson (SD) begärs ett tillkännagivande om att tiggeri och prostitution ska betraktas som oärlig försörjning och därmed vara skäl för att avvisa respektive utvisa utländska medborgare enligt utlänningslagen.

Utskottets ställningstagande

Utvisning på grund av brott m.m.

Frågan om utvisning ska prövas av domstolen oberoende av om åklagaren har framställt ett yrkande om detta. Vanligen initieras dock frågan om utvisning av åklagaren i stämningsansökan eller under huvudförhandlingen.

En utlänning kan utvisas ur Sverige på grund av brott av en viss svårighetsgrad, dvs. om han eller hon döms för brott som kan leda till fängelse. Utvisning ska normalt inte ske vid mindre allvarlig brottslighet, men om denna är upprepad eller systematisk kan utvisning komma i fråga även vid exempelvis brott av typen snatteri. Återfallsrisk är normalt en förutsättning för att utvisa en person. I vissa allvarligare fall får dock utvisning tillgripas utan att det finns någon återfallsrisk. En allmän riktlinje är att brottet bör ha ett straffvärde om fängelse på minst ett år för att utvisning ska ske oberoende av återfallsrisk (t.ex. NJA 2001 s. 464).

Utvisningsmöjligheten begränsas av utlänningsansökan och anknytning till Sverige. Bedömningen av anknytningen till Sverige görs utifrån en sammanvägning av vad som är känt om utlänningsansökan personliga förhållanden, såsom familje-, bostads- och arbetsförhållanden, vistelsetid i Sverige, flyktingstatus, beviljat uppehållstillstånd, social anpassning, eventuella kvarvarande band till ursprungslandet m.m.

Utskottet vill särskilt framhålla de svårigheter som en utvisning kan innebära om utlänningsansökan har familj i Sverige, vilken då kan drabbas hårt. Det är därför viktigt att frågan om utvisning prövas med beaktande av den skada och olägenhet som kan drabba en utvisad persons familj. Principen om barnets bästa har även kommit till uttryck i lagtexten i form av en uttrycklig skyldighet för domstolarna att särskilt beakta om utlänningsansökan

har barn i Sverige och, om så är fallet, barnets behov av kontakt med utlänningen, hur kontakten har varit och hur kontakten skulle påverkas av en utvisning.

Även om den dömda inte har familj får det anses vara rimligt att ta hänsyn till om han eller hon, fränsett den brottsliga gärningen, har levt under ordnade förhållanden i Sverige.

Därtill kommer att Genèvekonventionen inte medger att en fördragsslutande stat utvisar en flykting som lovligt uppehåller sig på statens område annat än av skäl som kan hänföras till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen.

Utskottet vill framhålla att det är viktigt att utvisningsfrågan bedöms på ett nyanserat sätt och att det finns proportion mellan brottet och de rättsverkningar som det får för den enskilde. Vidare vill utskottet understryka vikten av att reglerna präglas av grundläggande humanitära krav och rätts-säkerhetsgarantier. Enligt utskottets mening uppfyller de nu aktuella reglerna i utlänningslagen dessa krav. Utskottet kan därför inte ställa sig bakom det synsätt som kommer till uttryck i motionerna 2011/12:Sf352 yrkande 17, 2011/12:Ju390 yrkandena 1–7 och 9 samt 2011/12:Ju411 yrkandena 13–20. Motionsyrkandena avstyrks därför.

Utskottet är inte heller berett att ställa sig bakom en ordning som innebär att den som besökt sitt forna hemland ska få sitt uppehållstillstånd indraget. Den som har fått ett uppehållstillstånd i Sverige ska självfallet kunna återvända till hemlandet för besök när förhållandena där har förbättrats. Utskottet avstyrker därmed motion 2011/12:Sf352 (SD) yrkande 18.

Förbud mot tiggeri m.m.

Justitieombudsmannen (JO) riktade i ett beslut den 28 juni 2011 allvarlig kritik mot Polismyndigheten i Stockholms län, som avvisat utlännningar med motiveringen att dessa ägnade sig åt tiggeri och dagdriveri. Av beslutet framgår att Polismyndigheten i Stockholms län avvisade 26 rumänska romer under åberopande av att de "ägnat sig åt dagdriveri/tiggeri". Den bestämmelse som tillämpades bör enligt JO inte tillämpas på andra försörjningssätt än sådana som är rättsligen förbjudna. Tiggeri är inte i sig otillåtet enligt svensk lag, än mindre dagdriveri. Avvisningen saknade enligt JO därför stöd i utlänningslagen. Eftersom åtgärderna inneburit långtgående rättskränkningar av enskilda ansåg JO att kritiken var av allvarligt slag.

Utskottet har ingen annan uppfattning än JO och anser dessutom att det inte finns några sakliga skäl att förbjuda tiggeri eller liknande. Följaktligen är det inte heller aktuellt med avvisning på denna grund. Motionerna 2011/12:Sf344 yrkandena 1 och 2, 2011/12:Sf354 och 2011/12:Ju411 yrkandena 26 och 27 avstyrks därmed.

Enligt utskottet kan det inte heller komma i fråga att på det sätt motionärerna föreslagit kriminalisera t.ex. döljandet av människor som vistas här olovligen respektive att införa en rapporteringsplikt för anställda i fråga om dessa människor. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2011/12:Ju411 yrkandena 24 och 25 samt 2011/12:Ju412 yrkandena 1 och 2.

Visering

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. visumpliktiga länder, besöksvisum och visum för asylsökande.

Jämför reservationerna 21 (SD) och 22 (V).

Gällande ordning

En utlännings som reser in i eller vistas i Sverige ska ha visering om han eller hon inte har uppehållstillstånd, har ställning som varaktigt bosatt eller är nordisk medborgare. Undantag från kravet på visering gäller bl.a. för EU-medborgare, vissa konventionsflyktingar och statslösa personer.

I rådets förordning (EG) nr 539/2001 regleras vilka tredjeländers medborgare som behöver visering respektive vilka som är undantagna från viseringskrav, den s.k. viseringslistan.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 810/2009 om införande av en gemenskapskodex om viseringar (viseringskodexen) trädde i kraft den 5 oktober 2009. Viseringskodexen är direkt tillämplig i Sverige. En visering är tidsbegränsad och gäller regelmässigt under högst tre månader per halvår. En visering kan dock beslutas gälla för flera inresor, t.ex. vid besök hos egna barn eller vid återkommande affärsbesök, och gäller då för vistelser på maximalt 90 dagar per halvår och för maximalt fem år.

Migrationsverket får meddela beslut om Schengenvisering utöver vad som följer av viseringskodexen. Beslut om nationell visering får meddelas av Migrationsverket eller Regeringskansliet.

Motionerna

I motion 2011/12:Sf245 av Ulf Holm m.fl. (MP) begärs ett tillkännagivande om att regeringen i EU bör verka för ett enklare och mindre restriktivt regelverk för besöksvisum.

Jimmie Åkesson m.fl. (SD) begär i partimotion 2011/12:Sf352 yrkande 9 ett tillkännagivande om att visumtvång ska gälla för medborgare i länder som är, eller misstänks vara, baser för terrorism samt för medborgare i länder som genererar omfattande illegal invandring till Sverige.

Christina Høj Larsen m.fl. (V) begär i kommittémotion 2011/12:Sf241 yrkande 14 ett tillkännagivande om att regeringen bör verka i EU för att korta ned listan över visumpliktiga länder och för att visumkrav inte ska få användas för att stänga ute flyktingar och därmed kortsluta Genèvekonventionen. I samma motion yrkande 44 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör utfärda tydliga riktlinjer för Migrationsverkets handläggning av ärenden som gäller besöksvisum för att den ska genomsyras av en inställning som grundas på icke-diskriminering och humanitet. I yrkande 49 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör tillsätta en utredning med uppgift att lägga fram förslag om en procedur för utfärdande av asylvisum.

Andreas Carlson och Caroline Szyber (KD) begär i motion 2011/12:Sf237 yrkande 6 ett tillkännagivande om att utreda hur ett system med ett s.k. nödvisum till asylsökande skulle kunna fungera i syfte att skapa fler legala vägar in i EU.

Utskottets ställningstagande

Det är utlandsmyndigheterna som tar emot ansökningar om visum och de fattar även beslut i de allra flesta visumärenden. Endast en liten andel överlämnas till Migrationsverket för beslut. Under 2011 kom det in ca 220 000 visumansökningar till utlandsmyndigheterna. Det är en ökning med drygt 14 000 ansökningar jämfört med föregående år. Migrationsverket avgjorde ca 5 000 visumärenden under året. Anledningar till att ärenden lämnas över är t.ex. att utlandsmyndigheterna behöver vägledning i fråga om ny praxis eller av säkerhetsskäl.

Det övergripande målet för den svenska viseringspolitiken är att skapa så stor frihet som möjligt för personer att röra sig över gränserna. Det är av största vikt att man underlättar kontakter mellan människor i olika länder i fråga om såväl släktkontakter som kommersiella och kulturella förbindelser på olika plan. Önskemålet om fri rörlighet måste dock ställas mot nödvändigheten av att upprätthålla en reglerad invandring. Varje visumärende bedöms individuellt, och enligt viseringskodexen bör man vid prövningen av ansökningar om enhetlig visering ägna särskild uppmärksamhet åt att bedöma om sökanden har för avsikt att lämna medlemsstaternas territorium när den visering som sökanden ansökt om löper ut. Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 2011/12:Sf241 yrkande 44 och 2011/12:Sf245.

Viseringsfrågor ingår i EU:s kompetensområde och regleras på EU-nivå. Det gäller bl.a. beslut om de tredjeländer vars medborgare måste inneha visum när de passerar unionens yttre gränser samt förfaranden och villkor för medlemsstaternas utfärdande av viseringar. I den s.k. viseringslistan regleras vilka tredjeländers medborgare som behöver visering respektive vilka som är undantagna från viseringskrav. Viseringspolitiken inom EU är i det avseendet fullt ut harmoniserad. Detta innebär att det inte längre

finns några tredjeländer för vilka medlemsstaterna ensidigt får bestämma om medborgarna i dessa länder ska omfattas av viseringskrav eller inte. Utskottet vill betona att även om Sverige är bundet av nämnda EG-förordning är det viktigt att Sverige inom EU aktivt driver frågan om viseringsfrihet för så många länder som möjligt. Enligt utskottets uppfattning kommer varken Sverige eller övriga länder i EU att verka för viseringsfrihet för medborgare i länder som är, eller misstänks vara, baser för terrorism. Utskottet avstyrker med det anförda motionerna 2011/12:Sf241 yrkande 14 och 2011/12:Sf352 yrkande 9.

Utskottet kan konstatera att i det s.k. Stockholmsprogrammet berörs bl.a. frågan om lagliga vägar in till EU och att genomförandet av programmet kommer att ligga till grund för samarbetet mellan regeringen och Miljöpartiet de gröna. Motionerna 2011/12:Sf237 yrkande 6 och 2011/12:Sf241 yrkande 49 avstyrks med det anförda.

Svenskt medborgarskap

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. hemvistkrav, dubbelt medborgarskap och språkkunskaper m.m. för att beviljas svenskt medborgarskap.

Jämför reservation 23 (SD).

Gällande ordning

En utlänning kan efter ansökan beviljas svenskt medborgarskap (naturaliseras), bl.a. om han eller hon har haft och kan förväntas ha ett hederligt levnadssätt.

För att kunna få svenskt medborgarskap genom naturalisation ska en utländsk medborgare med permanent uppehållstillstånd ha varit bosatt i Sverige i minst fem år, statslös och flykting i minst fyra år och nordisk medborgare i minst två år. Den som är gift, lever i ett registrerat partnerskap eller är sambo med en svensk medborgare sedan minst två år tillbaka kan söka svenskt medborgarskap redan efter tre år i Sverige. Har maken, partnern eller sambon tidigare haft ett annat medborgarskap (eller varit statslös) måste han eller hon ha varit svensk medborgare i minst två år. Den s.k. hemvisttiden ska vara sammanhängande.

Enlig 9 § lagen om svenskt medborgarskap (2001:82), förkortad MedbL, ska den som har fyllt 18 år och som har förlorat eller befriats från sitt svenska medborgarskap återfå detta genom anmälan, s.k. återvinning, om han eller hon har permanent uppehållstillstånd i Sverige, före 18 års ålder haft hemvist här i landet under sammanlagt tio år och sedan två år har hemvist här i landet.

Enligt 14 § MedbL förlorar en svensk medborgare sitt svenska medborgarskap när han eller hon fyller 22 år, om han eller hon är född utomlands, aldrig haft hemvist i Sverige, och inte heller varit här under förhållanden som tyder på samhörighet med landet.

Motionerna

I partimotion 2011/12:Sf352 av Jimmie Åkesson (SD) begärs i yrkande 19 ett tillkännagivande om att grundläggande krav för medborgarskap ska vara att man har varit bosatt i Sverige i minst tio år och under denna tid inte har gjort sig skyldig till ett grovt brott eller upprepade brott av mindre grov art. I yrkande 20 begärs ett tillkännagivande om att medborgarskap endast ska beviljas efter ett medborgarskapstest i svenska språket, svensk historia och svenskt samhällsliv. I yrkande 21 begärs ett tillkännagivande om att en person som ansöker om medborgarskap bör underteckna en deklaration där denne bekräftar sin lojalitet med Sverige och förbinder sig att respektera svenska lagar och övriga samhällsregler.

I motion 2011/12:K390 av David Lång och Mikael Jansson (SD) yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att avskaffa möjligheten till dubbelt medborgarskap.

I motion 2011/12:Sf297 av Mariette de Porbaix-Lundin (M) begärs ett tillkännagivande om att test av kunskaperna i svenska språket ska införas som ett kriterium för att beviljas svenskt medborgarskap. Detta skulle bl.a. underlätta integrationen och möjligheten att få ett arbete.

I motion 2011/12:Sf296 av Kerstin Lundgren (C) begärs ett tillkännagivande om att det bör vara lättare att återfå och behålla ett svenskt medborgarskap. Enligt motionären bör detta gälla bl.a. för utlandssvenskar som tidigare behövt avsäga sig sitt svenska medborgarskap. Vidare anförts i motionen att idag gäller att den som lever utomlands och fyller 18 år måste begära att få behålla det medborgarskap man är född och uppväxt med senast då man fyller 22 år för att inte förlora detsamma.

Utskottets ställningstagande

Socialförsäkringsutskottet har vid upprepade tillfällen avstyrkt yrkanden om kunskaper i svenska språket som ett kriterium för svenskt medborgarskap. I betänkande 2010/11:SfU6 konstaterade utskottet att svenska för invandrare och samhällsorientering var under omdaning. Utskottet pekade särskilt på att kunskaper i svenska, tillsammans med arbete, är bland de viktigaste faktorerna för en framgångsrik integration. Utskottet var emellertid inte berett att föreslå något tillkännagivande om att kunskaper i svenska språket och ett godkänt medborgarskapstest skulle vara krav för att få svenskt medborgarskap. Utskottet vidhåller denna inställning och avstyrker motionerna 2011/12:Sf297 och 2011/12:Sf352 yrkande 20.

I samband med att möjligheten till dubbelt medborgarskap infördes 2001 angav utskottet att det delade regeringens bedömning att nackdelarna som kan följa av dubbelt medborgarskap framstod som relativt begränsade och att de enskildas intresse av att få inneha dubbelt medborgarskap vägde tyngre. Utskottet ansåg även att det vid en samlad bedömning av för- respektive nackdelar med att tillåta dubbelt medborgarskap fanns övervägande skäl för att överge principen om undvikande av dubbelt medborgarskap. Utskottet gör inte nu någon annan bedömning och avstyrker motion 2011/12:K390 yrkande 3.

En särskild utredare ska bl.a. lämna förslag till en definition av det svenska medborgarskapets betydelse och, om lämpligt, hur detta skulle kunna regleras i lagen om svenskt medborgarskap. Vidare innebär uppdraget att bedöma om nuvarande tidsgränser vid naturalisation är ändamålsenliga eller om det finns anledning att tillämpa andra tidsgränser, t.ex. ett mer enhetligt system. Uppdraget ska redovisas senast den 1 april 2013.

Utskottet noterar att för att erhålla svenskt medborgarskap ska utlänningen ha haft och kunna förväntas ha ett hederligt levnadssätt. Misstanke om brott kan leda till att en ansökan om medborgarskap avslås. Vidare kan annan misskötsamhet, såsom försummelse att betala skatteskulder och underhållsskulder, leda till att en ansökan avslås.

Utskottet konstaterar vidare dels att det görs en vandelsprövning i samband med att en ansökan om svenskt medborgarskap provas, dels att varje svensk medborgare är skyldig att respektera svenska lagar och övriga samhällsregler. Därför anser utskottet att det saknas behov av att införa en särskild lojalitetsförklaring m.m. som villkor för svenskt medborgarskap. Utskottet kan inte heller ställa sig bakom yrkandet om krav på tio års bosättning för rätt till svenskt medborgarskap.

Med det anförda avstyrks motion 2011/12:Sf352 yrkandena 19 och 21.

I samband med införandet av 2001 års lag om svenskt medborgarskap gjordes ändringar i fråga om återvinning av medborgarskap. Regeringen ansåg att kravet på oavbrutet hemvist till arton års ålder var onödigt restriktivt. Sökanden kunde som regel anses ha en tillräcklig anknytning till Sverige om han eller hon haft hemvist i Sverige under sammanlagt tio år före arton års ålder. Återvinning av svenskt medborgarskap förutsatte att sökanden blivit svensk medborgare vid födseln. Regeringen ansåg dock att möjligheten till återvinning borde stå öppen även för den som förvärvat sitt svenska medborgarskap på annat sätt än genom födsel, t.ex. genom naturalisation.

Utskottet vill peka på att i utredningsbetänkandet om Cirkulär Migration och utveckling – förslag och framåtblick (SOU 2011:28) har föreslagits att det ska bli lättare att återfå sitt svenska medborgarskap.

Utskottet anser att det saknas skäl att nu föreslå en ändring av reglerna om bl.a. förvärv och förlust av svenskt medborgarskap. Därmed avstyrks motion 2011/12:Sf296.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Flyktingpolitiken, punkt 1 (SD)

av David Lång (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2011/12:Sf348 av David Lång och Erik Almqvist (båda SD) och

2011/12:Sf352 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 8, 10, 11 och 13 samt

avslår motion

2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkandena 2 och 25.

Ställningstagande

Den kravlösa asylpolitik som bedrivs i Sverige har gett upphov till ett omfattande och allvarligt asylmissbruk. En rad skärpningar krävs därför för att motverka detta.

En ansökan om asyl i Sverige ska göras vid gränsen i samband med inresa, och den som vistas illegalt i landet ska inte kunna få sin sak prövat utan ska avvisas omgående. Vidare ska asylsökande uppvisa handlingar som styrker deras identitet och nationalitet. Den som inte uppfyller detta krav ska inte få sitt ärende prövat utan ska avvisas omgående.

Vidare ska asyl endast beviljas den som uppfyller kriterierna i Genèvekonventionen och ett mindre antal kvotflyktingar som erbjuds asyl enligt avtal med UNHCR.

Eftersom Sverige inte kan ha en invandringspolitik baserad på rena gissningar måste statistik tas fram som visar i vilken mån inrikes respektive utrikes födda utnyttjar de olika delarna av välfärdssektorn.

2. Flyktingpolitiken, punkt 1 (V)

av Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkandena 2 och 25 samt avslår motionerna

2011/12:Sf348 av David Lång och Erik Almqvist (båda SD) och

2011/12:Sf352 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 8, 10, 11 och 13.

Ställningstagande

Svenska myndigheters respekt för asylrätten och Genèvekonventionen behöver stärkas. Om man inte respekterar de mänskliga rättigheterna när det gäller de människor som har minst möjligheter och resurser att föra sin talan kommer andra gruppers rättigheter att angripas längre fram.

Vidare bör en översyn av tillämpningen av flyktingskapsbestämmelsen i utlänningslagen göras för att tolkningen ska bringas i överensstämmelse med gällande internationell rätt. Det förhållandet att risken för förföljelse bara ska beaktas om den är sannolik stämmer inte med flyktingkonventionen. Enligt UNHCR bör kravet ligga någonstans mellan ”sannolikt” och ”möjligt”.

3. Begreppet väpnad konflikt i utlänningslagen, punkt 2 (S, V)

av Tomas Eneroth (S), Eva-Lena Jansson (S), Shadiye Heydari (S), Jasenko Omanovic (S), Annelie Karlsson (S), Christina Höj Larsen (V) och Tomas Nilsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 26 och

2011/12:Sf311 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 7.

Ställningstagande

Det finns ett behov av att tydliggöra begreppet yttre eller inre väpnad konflikt som återfinns i såväl 4 kap. 2 § som 4 kap. 2 a § UtlL. Skiljelinjen mellan de två bestämmelserna om väpnad konflikt är otydlig och svår att tillämpa. Dessutom bör en översyn göras så att begreppet väpnad konflikt

bringas i överensstämmelse med den internationellt accepterade folkrättsliga innebörden av begreppet. Migrationsöverdomstolen har visserligen frångått sitt tidigare krav att det måste röra sig om ett individualiserat hot mot den asylsökande, men begreppet behöver förtydligas ytterligare så att det helt klart motsvarar dess folkrättsliga innebörd.

4. Flyktingstatus för den som förföljs på grund av kön eller sexuell läggning, punkt 4 (S, V)

av Tomas Eneroth (S), Eva-Lena Jansson (S), Shadiye Heydari (S), Jasenko Omanovic (S), Annelie Karlsson (S), Christina Höj Larsen (V) och Tomas Nilsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2011/12:Sf236 av Caroline Szyber (KD), 2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 23, 2011/12:Sf274 av Hillevi Larsson och Börje Vestlund (båda S), 2011/12:Sf316 av Arhe Hamednaca och Börje Vestlund (båda S) yrkandena 2 och 6 samt 2011/12:Sf321 av Börje Vestlund m.fl. (S) yrkandena 2 och 6.

Ställningstagande

Trots att utlänningslagen är tydlig vad gäller flyktingstatus för den som förföljs på grund av kön eller sexuell läggning förekommer det fortfarande att handläggare hos Migrationsverket fattar avslagsbeslut som strider mot bl.a. lagstiftningens intentioner. Därför bör man utvärdera hur Migrationsverket klarar sitt uppdrag att ge asylsökande en rättssäker prövning i enlighet med lagstiftningen.

5. Könrelaterad förföljelse i övrigt, punkt 5 (V)

av Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2011/12:Sf202 av Arhe Hamednaca (S) och 2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 24 och avslår motionerna

2011/12:Sf282 av Amineh Kakabaveh (V),

2011/12:Sf316 av Arhe Hamednaca och Börje Vestlund (båda S) yrkandena 3–5 och

2011/12:Sf321 av Börje Vestlund m.fl. (S) yrkandena 1 och 3–5.

Ställningstagande

Det är klarlagt att människor avrättas på grund av sin sexuella läggning i Iran. Asylsökande homosexuella iraniers fruktan bör därför anses vara välgrundad så länge dödsstraff och kroppsbestraffning finns kvar i den iranska strafflagen, dvs. hbt-personer bör ges flyktingstatus och beviljas uppehållstillstånd i Sverige. Detsamma gäller asylsökande från andra länder där man avrättar och bestraffar människor på grund av deras sexuella läggning.

6. Det gemensamma europeiska asylsystemet, punkt 6 (S)

av Tomas Eneroth (S), Eva-Lena Jansson (S), Shadiye Heydari (S), Jasenko Omanovic (S), Annelie Karlsson (S) och Tomas Nilsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2011/12:Sf311 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 1 och avslår motionerna

2011/12:U229 av Maria Lundqvist-Brömster (FP) yrkande 1,

2011/12:U313 av Börje Vestlund m.fl. (S) yrkande 4,

2011/12:Sf237 av Andreas Carlson och Caroline Szyber (båda KD) yrkande 3 och

2011/12:Sf241 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkandena 9–11 och 15–17.

Ställningstagande

Under 2012 ska man fatta beslut om ett gemensamt asylsystem inom EU. Om detta mål ska kunna förverkligas krävs att regeringen arbetar aktivt för ökade resurser och för en högre ambitionsnivå. Sverige måste vara pådrivande för ett humanitärt asylsystem som ger skydd och skapar stabilitet i en alltmer globaliserad värld. En hörnsten måste vara att asylsökande får en rättvis och rättssäker behandling oavsett vilket EU-land de kommer till.

7. **Det gemensamma europeiska asylsystemet, punkt 6 (V)**

av Christina Høj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2011/12:Sf241 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkandena 9–11 och 15–17 samt

avslår motionerna

2011/12:U229 av Maria Lundqvist-Brömster (FP) yrkande 1,

2011/12:U313 av Börje Vestlund m.fl. (S) yrkande 4,

2011/12:Sf237 av Andreas Carlson och Caroline Szyber (båda KD) yrkande 3 och

2011/12:Sf311 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 1.

Ställningstagande

Regeringen bör verka för att EU:s asyl- och flyktingpolitik i grunden förändras och i framtiden bygger på respekt för mänskliga rättigheter och människors lika värde. Eftersom direktivet om transportörsansvar innebär ett generalangrepp på Genèvekonventionen och asylrätten måste regeringen påkalla nya förhandlingar om direktivet för att få bort alla bestämmelser som sätter asylrätten ur spel eller leder till diskriminering grundad på hudfärg eller etniskt ursprung. Regeringen bör även ta initiativ till förändring av EU:s politik för återtagandeavtal. Återtagandeavtal innebär att tredjeländers myndigheter görs till agenter för EU när det gäller utvisning av de egna medborgarna från EU. Det av rådet och Europaparlamentet nyligen antagna skyddsgrundsdirektivet innebär modesta förbättringar av skyddet för flyktingar och andra skyddsbehövande. Den viktigaste är att förföljelse på grund av kön ska beaktas i stället för får beaktas. När det gäller förslaget till ändrat asylprocedurdirektiv bör regeringen i rådet avvisa förslaget och kräva att rättssäkerhetsgarantierna förbättras, inte försämrats. Direktivförslaget har rensats på i stort sett allt som skulle kunna bidra till ett rättssäkert förfarande. Regeringen bör även avvisa förslaget till ändrat mottagandedirektiv och kräva att kommissionens ursprungliga förslag på nytt diskuteras i rådet. Det omarbetade förslaget till ändrat direktiv innebär bl.a. att det ska bli tillåtet att helt avstå från att tillämpa direktivet. Det innehåller inte heller någon skyldighet att tillgodose de asylsökandes grundläggande behov för överlevnad.

8. Dublinförordningen, punkt 7 (S)

av Tomas Eneroth (S), Eva-Lena Jansson (S), Shadiye Heydari (S),
Jasenko Omanovic (S), Annelie Karlsson (S) och Tomas Nilsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2011/12:Sf311 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 2 och

avslår motionerna

2011/12:Sf232 av Helena Leander och Bodil Ceballos (båda MP) yrkande 3,

2011/12:Sf237 av Andreas Carlson och Caroline Szyber (båda KD) yrkandena 1 och 2 samt

2011/12:Sf241 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkandena 12 och 13.

Ställningstagande

Sverige bör inom EU verka för att utveckla och förbättra Dublinsamarbetet i syfte att skydda familjers sammanhållning, garantera rättssäkerhet och värna mänskliga rättigheter. Att förbättringar krävs visar inte minst det förhållandet att Sverige inte överför personer till Grekland med stöd av Dublinförordningen eftersom bl.a. mottagningsvillkoren för asylsökande i Grekland bedömts som undermåliga.

9. Dublinförordningen, punkt 7 (V)

av Christina Høj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2011/12:Sf241 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkandena 12 och 13 samt avslår motionerna

2011/12:Sf232 av Helena Leander och Bodil Ceballos (båda MP) yrkande 3,

2011/12:Sf237 av Andreas Carlson och Caroline Szyber (båda KD) yrkandena 1 och 2 samt

2011/12:Sf311 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 2.

Ställningstagande

När det gäller kommissionens förslag till ändringar i Dublinförordningen har regeringen dessvärre motsatt sig förslaget att kommissionen ska kunna besluta att tillfälligt stoppa överföringar av asylsökande till ett land vars mottagningskapacitet är överbelastad eller som inte ger skydd för asylsökande som uppfyller EU:s krav. Att regeringen går emot ett förslag som skulle motverka förordningens kraftigt snedvridande effekter på fördelningen av asylsökande mellan medlemsstaterna visar att man inget lärt av Sveriges behandling av asylsökande judar på 1930-talet. Regeringen bör därför stödja kommissionens förslag. Vidare bör regeringen ta initiativ till en översyn av Dublinförordningens regler om fördelningskriterier för ansvaret för asylsökande med syfte att de asylsökandes egna val av asylland ska vara styrande.

10. Uppehållstillstånd i andra fall, punkt 8 (V)

av Christina Høj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2011/12:Sf241 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkandena 43, 50 och 51 samt

avslår motionerna

2011/12:Sf262 av Helena Leander och Bodil Ceballos (båda MP) och

2011/12:Sf330 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkande 3.

Ställningstagande

En borte gräns i asylprocessen bör införas så att den som inte fått ett lagakraftätagande avslagsbeslut inom 18 månader ska beviljas uppehållstillstånd om det inte finns särskilda skäl som talar emot. Vidare bör den som fått avslag på sin ansökan enligt den tidsbegränsade lydelsen av 2 kap. 5 b § UtL beviljas uppehållstillstånd om det inte finns särskilda skäl som talar emot detta, t.ex. att han eller hon gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet. Därutöver bör permanent uppehållstillstånd ges till den som kan göra sannolikt att han eller hon varaktigt befunnit sig i Sverige sedan den 1 januari 2009 och som inte gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet.

11. Tidsbegränsat uppehållstillstånd, punkt 9 (SD)

av David Lång (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2011/12:Sf352 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 14–16.

Ställningstagande

Tillfälliga uppehållstillstånd bör undantagsvis kunna utfärdas för personer som inte fullt ut lever upp till FN-konventionens krav men som av ytterst starka humanitära skäl ändå inte omedelbart kan återvända till sitt hemland, ett närliggande område eller sitt första asylland. Tillfälliga uppehållstillstånd ska vara regel, och möjligheten att utfärda permanenta uppehållstillstånd som ett mellansteg mellan tillfälligt uppehållstillstånd och svenskt medborgarskap ska avskaffas. Ett tillfälligt uppehållstillstånd bör gälla för ett år i taget.

12. Barn i asylprocessen, punkt 10 (S)

av Tomas Eneroth (S), Eva-Lena Jansson (S), Shadiye Heydari (S), Jasenko Omanovic (S), Annelie Karlsson (S) och Tomas Nilsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2011/12:Sf224 av Caroline Szyber (KD) yrkande 2 och

2011/12:Sf311 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 6 och

avslår motionerna

2011/12:Sf224 av Caroline Szyber (KD) yrkande 1,

2011/12:Sf225 av Caroline Szyber (KD),

2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkandena 28, 29 och 32 samt

2011/12:Sf295 av Annika Eclund och Caroline Szyber (båda KD) yrkandena 1 och 3.

Ställningstagande

Begreppet ”synnerligen ömmande omständigheter” i utlänningslagen har kommit att tolkas alltför restriktivt och praxis i ärenden som rör barn bör mildras. Det finns ett behov av att tydliggöra begreppet. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen tillkänna.

13. Barn i asylprocessen, punkt 10 (V)

av Christina Høj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2011/12:Sf241 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkandena 28, 29 och 32 samt

avslår motionerna

2011/12:Sf224 av Caroline Szyber (KD) yrkandena 1 och 2,

2011/12:Sf225 av Caroline Szyber (KD),

2011/12:Sf295 av Annika Eclund och Caroline Szyber (båda KD) yrkandena 1 och 3 samt

2011/12:Sf311 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 6.

Ställningstagande

Regeringen bör i ett regleringsbrev till Migrationsverket ålägga myndigheten att i barns asylärenden använda landinformation som särskilt handlar om förföljelse av barn samt uppdra åt Migrationsverket att utarbeta riktlinjer för utredning och bedömning av barns asylskäl. Vidare bör 5 kap. 6 § första stycket 1 UtL ges följande lydelse: ”Om uppehållstillstånd inte kan ges på annan grund, får tillstånd beviljas en utlänning om det vid en samlad bedömning av utlänningens situation föreligger sådana särskilt ömmande omständigheter att han eller hon bör tillåtas stanna i Sverige.” Uttrycket ”särskilt” ger möjlighet till en något mer generös bedömning än uttrycket ”synnerligen” som är ett mycket snävt begrepp.

14. Åldersbestämning, punkt 11 (SD)

av David Lång (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2011/12:Sf352 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 12 och 2011/12:Sf353 av Kent Ekeröth och Margareta Sandstedt (båda SD) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Undersökningar från både Norge, Sverige och Danmark har visat att en relativt stor andel av de ensamkommande unga immigranter som påstår sig vara under 18 år i själva verket är betydligt äldre. Migrationsverket bör därför få i uppdrag att med vetenskapliga metoder åldersbestämma immigranter som påstår sig vara under 18 år men som kan misstänkas vara äldre. Därtill ska prövningen av uppehållstillstånd för den som vägrar delta i åldersbestämning avslutas och personen avvisas eller utvisas med omedelbar verkan.

15. Asylprocessen, punkt 12 (S)

av Tomas Eneroth (S), Eva-Lena Jansson (S), Shadiye Heydari (S), Jasenko Omanovic (S), Annelie Karlsson (S) och Tomas Nilsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2011/12:Sf311 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 10 och avslår motionerna

2011/12:Sf233 av Helena Leander och Bodil Ceballos (båda MP) yrkande 2,

2011/12:Sf241 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkande 31,

2011/12:Sf278 av Carina Ohlsson m.fl. (S) och

2011/12:Sf350 av David Lång och Per Ramhorn (båda SD).

Ställningstagande

En stor andel av de asylsökande har utsatts för tortyr. Det är därför av yttersta vikt att Migrationsverkets medicinska utredningar vid misstanke om tortyr följer tydliga rutiner. Mot bakgrund av en dom i Europadomstolen om bl.a. myndighetens utredningsbörda bör en utredning göras av Migrationsverket i de fall myndigheten ifrågasätter att den asylsökande har utsatts för tortyr.

16. Asylprocessen, punkt 12 (SD)

av David Lång (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2011/12:Sf350 av David Lång och Per Ramhorn (båda SD) och

avslår motionerna

2011/12:Sf233 av Helena Leander och Bodil Ceballos (båda MP) yrkande 2,

2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 31,

2011/12:Sf278 av Carina Ohlsson m.fl. (S) och

2011/12:Sf311 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 10.

Ställningstagande

Många asylsökande kommer till Sverige utan identitetshandlingar. I vissa fall påstår sig asylsökande felaktigt vara släkt med varandra för att öka sina chanser att få stanna. Därför bör dna-prov tas från varje asylsökande för att klargöra släktskap. Det finns dessutom statistik som visar att utom-europeiska invandrare är överrepresenterade i brottsstatistiken. Sparas dna-proven hos polisen ökar det förutsättningarna för att klara upp brott som den asylsökande eventuellt gör sig skyldig till i framtiden.

17. Asylprocessen, punkt 12 (V)

av Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 31 och

avslår motionerna

2011/12:Sf233 av Helena Leander och Bodil Ceballos (båda MP) yrkande 2,

2011/12:Sf278 av Carina Ohlsson m.fl. (S),

2011/12:Sf311 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 10 och

2011/12:Sf350 av David Lång och Per Ramhorn (båda SD).

Ställningstagande

En dom från Europadomstolen visar att Migrationsverket, om en asylsökande åberopar tortyr, måste ta in ett expertutlåtande om den troliga orsaken till skadorna samt, om bevis om tortyr framkommit, bevisa att en utvisning inte leder till risk för upprepade tortyr. Utlänningslagen bör därför ändras så att Sverige uppfyller Europakonventionens krav om bevis- och utredningsbörda i fråga om tortyr.

18. Domstolsprövningen, punkt 13 (V)

av Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkandena 38, 39 och 41.

Ställningstagande

Utlänningslagen bör ändras så att det i mål om utvisning eller avvisning ska hållas en muntlig förhandling om det inte är uppenbart obehövligt, och en muntlig förhandling ska alltid hållas om någon part begär det. Vad gäller omröstningsreglerna i migrationsdomstolarna bör inte ordföranden vid lika röstetal ha utslagsröst som vid tvistemål. I stället bör de röstregler tillämpas som gäller vid brottmål, dvs. det mest förmånliga för den enskilde. Vidare bör det finnas möjlighet att få ett mål prövat i en högre instans om det är uppenbart feldömt. En möjlighet till ändringsdispens i Migrationsöverdomstolen bör således införas i lagen.

19. Verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut m.m., punkt 14 (V)

av Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2011/12:Sf2 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 5,

2011/12:Sf233 av Helena Leander och Bodil Ceballos (båda MP) yrkande 1,

2011/12:Sf241 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkandena 27, 30 och 34–36 samt

2011/12:Sf328 av Ola Johansson och Anders Flanking (båda C).

Ställningstagande

En ändring bör göras i utlänningslagen så att ett omhändertagande enligt LVU räknas som ett verkställighetshinder. Vidare krävs en ändring i LVU om att den som är tvångsomhändertagen enligt lagen inte kunna utvisas utan att socialnämnden lämnat sitt godkännande.

Åtskilliga irakiska asylsökande har vittnat om fortsatta trakasserier och förföljelse efter avvisning, vilket tvingat dem att fly igen. Av detta skäl bör Sveriges återtagandeavtal med Irak och Afghanistan omedelbart sägas upp.

Vidare bör det i utlänningslagen införas en bestämmelse som innebär att ett avlägsnandebeslut inte ska fattas om det står klart att det inte går att verkställa. Enligt vad som anges i proposition 2004/05:170 ska ett beslut om avvisning inte fattas om det redan från början står klart att ett avlägsnandebeslut inte kommer att kunna verkställas. Många gånger fattas dock avvisningsbeslut i uppenbar strid med detta uttalande.

Dessutom bör en översyn göras av 12 kap. 19 § UtL eftersom kravet att utlänningsbeslut inte får ha åberopat ett verkställighetshinder tidigare eller ska ha en giltig ursäkt för att inte ha åberopat det tidigare står i uppenbar strid med artikel 3 i Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna.

En lagändring krävs också för att ge polisen möjlighet att återlämna ett verkställighetsärende till Migrationsverket.

20. Utvisning på grund av brott m.m., punkt 15 (SD)

av David Lång (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2011/12:Ju390 av Kent Ekeröth och Thoralf Alfsson (båda SD) yrkandena 1–7 och 9,

2011/12:Ju411 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 13–20 och 24–27,

2011/12:Ju412 av Kent Ekeröth (SD) yrkandena 1 och 2,

2011/12:Sf344 av Kent Ekeröth (SD) yrkandena 1 och 2,

2011/12:Sf352 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 17 och 18 samt

2011/12:Sf354 av David Lång och Mikael Jansson (båda SD).

Ställningstagande

Personer som saknar svenskt medborgarskap och som gör sig skyldiga till grova brott eller upprepade brott av mindre grov art ska få sitt uppehållstillstånd indraget och därefter utvisas. Vidare ska en person med uppehållstillstånd som visar sig ha besökt det land som han eller hon sagt sig vara på flykt från få uppehållstillståndet indraget och därefter utvisas.

Frågan om utvisning måste bli obligatorisk för domstolen att pröva vid brottmål där den tilltalade innehar medborgarskap i ett annat land än Sverige eller är statslös. Det ska finnas synnerligen starka skäl för att utvisning inte ska utdömas av en domstol i de fall där en utlänning döms för ett brott som kan medföra utvisning. Utvisning ska vara obligatorisk och på livstid i de fall en utlänning har dömts för bl.a. mord, dråp, våldtäkt, misshandel, narkotikabrott, stöld eller rån eller annan jämförlig brottslighet eller för bedrägeri kopplat till sociala förmåner. För de fall där brottsligheten inte bedöms som grov ska obligatorisk utvisning utdömas om det rör sig om upprepad brottslighet. Domstolar ska vid prövningen inte ta hänsyn till utlänningens levnadsomständigheter eller hur länge han eller hon har vistats i Sverige.

Det ska inte krävas synnerliga skäl för att en kriminell utlänning som bott i Sverige i minst fem år eller som har haft uppehållstillstånd i minst fyra år ska kunna utvisas. Det ska inte heller krävas att det måste vara ett synnerligen grovt brott som medfört allvarlig fara för allmän ordning och säkerhet för att domstolen ska besluta om utvisning i de fall den kriminella utlänningen har flyktingstatus.

Vidare bör en databas upprättas där utvisningsdömdas foto, fingeravtryck och dna-prov lagras och mot vilka framtida immigranter som söker uppehållstillstånd eller medborgarskap ska kontrolleras. En person som återfinns i detta register ska omedelbart frihetsberövas till dess att han eller hon är utvisad, vilket ska ske omgående.

Därtill är det orimligt att det är lagligt att hjälpa brottslingar, dvs. illegala invandrare. Därför finns det skäl att kriminalisera en handling som syftar till att dölja en illegal invandrare från rättsväsendet eller hjälpa honom eller henne att undkomma, att undanröja bevis om personen eller på annat sätt motverka att rättsväsendet uppdagar var han eller hon befinner sig. Det bör också införas en rapporteringsplikt till polisen när en anställd vid en offentlig institution eller dess privata motsvarighet i sin yrkesutövning påträffar en illegal invandrare som den anställde förstår eller borde ha förstått var illegal.

Ett allt vanligare men också otureligt inslag i gatubilden är de utländska tiggare som ses besvara förbipasserande. Ofta rör det sig om yrkestiggare från Rumänien och Bulgarien som reser runt i Sverige och i Europa och har tiggeri som sin huvudsakliga försörjning. Man bör dock skilja mellan dessa yrkestiggare och det tiggeri som då och då utförs av svenskar med alkoholproblem. Tiggeri eller verksamhet som till sin art kan anses vara

tiggeri, lösdriveri, prostitution eller dylikt bör därför förbjudas och de utlänningar som ertappas med att tigga eller liknande bör omedelbart avvisas från landet och förbjudas att återvända.

21. Visering, punkt 16 (SD)

av David Lång (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2011/12:Sf352 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 9 och

avslår motionerna

2011/12:Sf237 av Andreas Carlson och Caroline Szyber (båda KD) yrkande 6,

2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkandena 14, 44 och 49 samt

2011/12:Sf245 av Ulf Holm m.fl. (MP).

Ställningstagande

Visumtvång ska gälla för medborgare i länder som är, eller misstänks vara, baser för terrorism samt för medborgare i länder som genererar omfattande illegal invandring till Sverige. Denna skärpning behövs för att motverka asylmissbruk.

22. Visering, punkt 16 (V)

av Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkandena 14, 44 och 49 samt

avslår motionerna

2011/12:Sf237 av Andreas Carlson och Caroline Szyber (båda KD) yrkande 6,

2011/12:Sf245 av Ulf Holm m.fl. (MP) och

2011/12:Sf352 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 9.

Ställningstagande

Regeringen bör verka i EU för att korta ned listan över visumpliktiga länder. Vidare bör visumkrav inte få användas för att stänga ute flyktingar, och därmed "kortslua" Genèvekonventionen. Tydliga riktlinjer för Migrationsverkets handläggning av ärenden som gäller besöksvisum bör utfärdas. Riktlinjerna bör genomsyras av en inställning som grundas på icke-diskriminering och humanitet. Vidare bör det tillsättas en utredning med uppgift att lägga fram förslag om en procedur för utfärdande av asylvisum.

23. Svenskt medborgarskap, punkt 17 (SD)

av David Lång (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2011/12:K390 av David Lång och Mikael Jansson (båda SD) yrkande 3 och 2011/12:Sf352 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 19–21 och avslår motionerna

2011/12:Sf296 av Kerstin Lundgren (C) och

2011/12:Sf297 av Marietta de Pourbaix-Lundin (M).

Ställningstagande

Ett grundläggande krav för medborgarskap bör vara att man har varit bosatt i Sverige i minst tio år och under denna tid inte har gjort sig skyldig till ett grovt brott eller upprepade brott av mindre grov art. Medborgarskap ska vidare endast beviljas efter ett medborgarskapstest i svenska språket, svensk historia och svenskt samhällsliv. En person som ansöker om medborgarskap bör underteckna en deklaration där denne bekräftar sin lojalitet med Sverige och förbinder sig att respektera svenska lagar och övriga samhällsregler. Vidare bör möjligheten till dubbelt medborgarskap avskaffas.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motion väckt med anledning av proposition 2011/12:60

2011/12:Sf2 av Christina Höj Larsen m.fl. (V):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ändra utlänningslagen så att ett LVU-omhändertagande räknas som verkställighetshinder.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2011

2011/12:K390 av David Lång och Mikael Jansson (båda SD):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avskaffa möjligheten till dubbelt medborgarskap.

2011/12:Ju390 av Kent Ekeröth och Thoralf Alfsson (båda SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att frågan om utvisning ska bli en obligatorisk del för domstolen att pröva vid brottmål där den tilltalade innehar medborgarskap i ett annat land än Sverige eller är statslös.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det ska finnas synnerligen starka skäl för att utvisning vid prövning i domstol inte ska utdömas i det fall där en utlänning döms för ett brott som kan medföra utvisning.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en utvisning ska vara obligatorisk och på livstid i de fall där en utlänning dömts för brott mot liv och hälsa, brott mot frihet och frid, sexualbrott, narkotikabrott, stöld, rån och andra brott som t.ex. mord, dråp, våldtäkt, rån, misshandel, grov misshandel, synnerligen grov misshandel, narkotikabrott, alla former av stöld, alla former av inbrott och annan jämförlig brottslighet samt vid dom för bedrägeri kopplat till sociala förmåner; för andra fall än ovanstående ska obligatorisk utvisning utdömas om det rör sig om upprepad brottslighet.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att domstolar inte ska ta hänsyn till utlänningsars levnadsomständigheter eller hur länge de har vistats i Sverige.

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avskaffa kravet på att det måste finnas synnerliga skäl för att man ska kunna utvisa en kriminell utlänning som bott i Sverige i fem år eller mer.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avskaffa kravet på att det måste finnas synnerliga skäl för att man ska kunna utvisa en kriminell utlänning som har haft uppehållstillstånd i fyra år eller mer.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avskaffa kravet på att det måste vara ett synnerligen grovt brott och medföra allvarlig fara för allmän ordning och säkerhet för att domstolen ska besluta om utvisning i de fall som en kriminell utlänning har flyktingstatus.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att upprätta en databas där utvisningsdömdas foto, fingeravtryck och dna-prov lagras, mot vilka framtida immigranter som söker uppehållstillstånd eller medborgarskap ska kontrolleras; återfinns en person i detta register ska denne omedelbart frihetsberövas till dess att han eller hon utvisas, vilket ska ske omgående.

2011/12:Ju411 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD):

13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det ska bli obligatoriskt för domstolen att pröva frågan om utvisning vid brottmål där den tilltalade innehar medborgarskap i ett annat land än Sverige, eller är statslös.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det ska finnas synnerligen starka skäl för att utvisning inte ska utdömas vid prövning i domstol om en utlänning döms för ett brott som kan medföra utvisning.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utvisning ska vara obligatorisk och på livstid i de fall där en utlänning dömts för brott mot liv och hälsa, brott mot frihet och frid, sexualbrott, narkotikabrott, stöld, rån och andra tillgreppsbrott som mord, dråp, våldtäkt, misshandel, inbrott och annan jämförlig brottslighet, för bedrägeri kopplat till sociala förmåner samt för andra fall än ovanstående om det rör sig om upprepad brottslighet.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att domstolar i frågan om utvisning inte ska ta hänsyn till utlänningens levnadsomständigheter eller hur länge denne vistats i Sverige.

17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avskaffa kravet på att det måste finnas synnerliga skäl för att kunna utvisa en kriminell utlänning som bott i Sverige i fem år eller mer.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avskaffa kravet på att det måste finnas synnerliga skäl för att kunna utvisa en kriminell utlänning som har haft uppehållstillstånd i fyra år eller mer.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avskaffa kravet på att det måste vara ett synnerligen grovt brott och finnas risk för allvarlig fara för allmän ordning och säkerhet för att domstolen ska besluta om utvisning i de fall den kriminelle utlänningen har flyktningstatus.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att upprätta en databas där utvisningsdömdas foto, fingeravtryck och dna-prov lagras, mot vilka framtida immigranter som söker uppehållstillstånd eller medborgarskap ska kontrolleras, och att en person i detta register omedelbart ska frihetsberövas till dess att han eller hon är utvisad, vilket ska ske omgående.
24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kriminalisera en handling som syftar till att dölja en illegal invandrare från rättsväsendet eller hjälpa honom eller henne att undkomma, att undanröja bevis om den illegala invandraren eller på annat dylikt sätt motverka att rättsväsendet uppdagar var den illegala invandraren befinner sig.
25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa rapporteringsplikt till polisen när en anställd vid en offentlig institution eller dess privata motsvarighet, påträffar en illegal invandrare i sin yrkesutövning som den anställde förstår eller borde ha förstått var illegal invandrare.
26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förbjuda tiggeri, eller verksamhet som till sin art kan anses vara tiggeri, lösdriveri eller dylikt för utländska medborgare.
27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att de utlänningar som ertappas med tiggeri eller dylikt omedelbart ska avvisas från landet med förbud att återvända.

2011/12:Ju412 av Kent Ekeröth (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kriminalisera en handling som syftar till att dölja en illegal invandrare för rättsväsendet eller hjälpa honom

eller henne att undkomma, undanröja bevis om den illegala invandraren eller på annat dylikt sätt motverka att rättsväsendet uppdagar var den illegala invandraren befinner sig.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa rapporteringsplikt till polisen när en anställd vid en offentlig institution eller dess privata motsvarighet i sin yrkesutövning påträffar en illegal invandrare som den anställde förstår eller borde ha förstått var illegal invandrare.

2011/12:U229 av Maria Lundqvist-Brömster (FP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om fri rörlighet för alla EU-medborgare oavsett sexuell läggning.

2011/12:U313 av Börje Vestlund m.fl. (S):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förändringar av regelverket vad gäller rörlighet för samkönade par inom EU.

2011/12:Sf202 av Arhe Hamednaca (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge tjejer och killar som riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld rätt till asyl i Sverige.

2011/12:Sf207 av Anita Brodén och Karin Granbom Ellison (båda FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör ta hänsyn till den rådande situationen för kristna minoriteter i Irak när asylärenden behandlas.

2011/12:Sf224 av Caroline Szyber (KD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om lägre beviskrav i utlänningslagen för barn genom att "synnerligen ömmande omständigheter" ersätts av "särskilt ömmande omständigheter".
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av utlänningslagen i syfte att förtydliga den med särskild betoning på hur barn- och rättighetsperspektivet kan stärkas.

2011/12:Sf225 av Caroline Szyber (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om forskning i flyktingrätt med fokus på barnfrågor.

2011/12:Sf228 av Robert Halef (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den rådande situationen för religiösa minoriteter i Irak bör ges större uppmärksamhet i asylprocessen.

2011/12:Sf232 av Helena Leander och Bodil Ceballos (båda MP):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inte skicka tillbaka ensamkommande barn till Malta och Italien.

2011/12:Sf233 av Helena Leander och Bodil Ceballos (båda MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stärka lagen om vård av unga (LVU) gentemot utlänningslagen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över språkanalyser.

2011/12:Sf236 av Caroline Szyber (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att genomföra en granskning av Migrationsverkets rutiner för att säkerställa att förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning ger flyktingstatus i enlighet med lagstiftningens intentioner.

2011/12:Sf237 av Andreas Carlson och Caroline Szyber (båda KD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige alltid ska undanta ensamkommande flyktningbarn från Dublinförordningen när risken finns för att deras rättigheter, vid ett återsändande, kommer att kränkas.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att ett sådant undantag från Dublinförordningen även införs på EU-nivå.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att EU vidtar kraftiga åtgärder för att rätta till de missförhållanden som råder i asylmottagandet i vissa EU-länder.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda hur ett system med ett ”nödvisum” till asylsökande skulle kunna fungera i syfte att skapa fler legala vägar in i EU.

2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen m.fl. (V):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stärka svenska myndigheters respekt för asylrätten och Genèvekonventionen.

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en asyl- och flyktingpolitik i EU grundad på respekt för mänskliga rättigheter och människors lika värde.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om påkallande av nya förhandlingar om direktivet om transportörsansvar.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ta initiativ till en sådan förändring av EU:s politik beträffande återtagandeavtal som anges i motionen.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör stödja kommissionens förslag till förändringar i Dublinförordningen.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om initiativ till en översyn av förordningen om fördelningskriterier för ansvaret för asylsökande i syfte att dessas egna val ska vara styrande.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör verka i EU för att korta ned listan över visumpliktiga länder och för att visumkrav inte ska få användas för att stänga ute flyktingar och därmed kortsluta Genèvekonventionen.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen i rådet bör stödja det föreliggande förslaget till förändrat skyddsgrundsdirektiv.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen i rådet bör avvisa det föreliggande förslaget till förändrat asylprocedurdirektiv och kräva att rättssäkerhetsgarantierna förbättras, inte försämrats.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen i rådet bör avvisa det föreliggande förslaget till förändrat direktiv om mottagandevillkor och kräva att kommissionens ursprungliga förslag görs till föremål för förnyade diskussioner i rådet.
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en snar utvärdering av tillämpningen av den nya lagbestämmelsen om flyktingstatus på grund av förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning.
24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om flyktingstatus för hbt-personer.
25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en sådan översyn av flyktingskapsbestämmelsen i utlänningslagen att dess tolkning bringas i överensstämmelse med gällande internationell rätt.

26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en sådan översyn av innebörden i begreppet ”yttre och inre väpnad konflikt” i 4 kap. 2 § utlänningslagen att det bringas i överensstämmelse med den internationellt accepterade folkrättsliga innebörden i begreppet.
27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sveriges återtagandeavtal med Irak och Afghanistan omedelbart bör sägas upp.
28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen i regleringsbrev till Migrationsverket bör göra verket skyldigt att i barns asylärenden använda landinformation som särskilt handlar om förföljelse av barn.
29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att uppdra åt Migrationsverket att utarbeta riktlinjer för utredningen och bedömningen av barns asylskäl.
30. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en förändring av lagen om vård av unga.
31. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till sådan ändring av utlänningslagen att Sverige uppfyller Europakonventionens krav i fråga om bevis- och utredningsbörd i fråga om tortyr.
32. Riksdagen beslutar att 5 kap. 6 § första stycket 1 utlänningslagen ges följande lydelse: Om uppehållstillstånd inte kan ges på annan grund, får tillstånd beviljas en utlännings om det vid en samlad bedömning av utlänningsens situation föreligger sådana särskilt ömmande omständigheter att han eller hon bör tillåtas stanna i Sverige.
34. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör föreslå en ny bestämmelse i utlänningslagen om att avlägsnandebeslut inte ska fattas om det står klart att det inte går att verkställa.
35. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av 12 kap. 19 § utlänningslagen.
36. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en sådan lagändring att möjlighet ges till polisen att återlämna ett verkställighetsärende till Migrationsverket.
38. Riksdagen beslutar om ett nytt tredje stycke i 16 kap. 5 § utlänningslagen med följande lydelse: I mål om utvisning eller avvisning ska muntlig förhandling hållas om det inte är uppenbart obehövligt. Muntlig förhandling ska alltid hållas om någon part begär det.
39. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om omröstningsreglerna i migrationsdomstolarna.
41. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till riksdagen om sådan ändring av utlänningslagen att ändringsdispens på ansökan av den enskilde införs hos Migrationsöverdomstolen.

43. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om införande av en bortre gräns i asylprocessen.
44. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör utfärda tydliga riktlinjer för Migrationsverkets handläggning av ärenden som gäller besöksvisum för att den ska genomsyras av en inställning som grundas på icke-diskriminering och humanitet.
49. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning med uppgift att lägga fram förslag om en procedur för utfärdande av asylvisum.
50. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag på en lag om att de som fått avslag på sin ansökan enligt den tidsbegränsade lydelsen av 2 kap. 5 b § utlänningslagen ska beviljas uppehållstillstånd om det inte finns särskilda skäl som talar emot detta, t.ex. att han eller hon gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet.
51. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag som innebär att den som kan göra sannolikt att hon eller han varaktigt befunnit sig i Sverige sedan den 1 januari 2009 och inte gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet ges permanent uppehållstillstånd.

2011/12:Sf245 av Ulf Holm m.fl. (MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen i EU bör verka för ett enklare och mindre restriktivt regelverk för besöksvisum.

2011/12:Sf262 av Helena Leander och Bodil Ceballos (båda MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en regularisering för papperslösa.

2011/12:Sf274 av Hillevi Larsson och Börje Vestlund (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att genomföra en granskning av hur Migrationsverket klarar sitt uppdrag att ge asylsökande en rättssäker prövning i enlighet med lagstiftningen.

2011/12:Sf278 av Carina Ohlsson m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Migrationsverket ska följa kvinnokonventionen.

2011/12:Sf282 av Amineh Kakabaveh (V):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillsätta en utredning som gör en översyn av den rättsliga hanteringen av kvinnors asylansökningar och kommer med förslag på åtgärder som syftar till att göra asylbedömningen mer genusmedveten och rättssäker.

2011/12:Sf295 av Annika Eclund och Caroline Szyber (båda KD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om apatiska flyktingbarn.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en flyktingbarnskommission bör tillsättas.

2011/12:Sf296 av Kerstin Lundgren (C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att återkomma med förslag som gör det lättare att återfå och behålla ett svenskt medborgarskap.

2011/12:Sf297 av Marietta de Pourbaix-Lundin (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en ändring i lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap så att test av kunskaperna i svenska språket införs som ett kriterium för att beviljas svenskt medborgarskap.

2011/12:Sf311 av Tomas Eneroth m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett gemensamt europeiskt asylsystem.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom EU ska verka för att utveckla och förbättra Dublinsamarbetet.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att tydliggöra begreppet synnerligen ömmande omständigheter i utlänningslagen.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av ett tydliggörande av begreppet inre väpnad konflikt.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Migrationsverkets utredningar av tortyr.

2011/12:Sf316 av Arhe Hamednaca och Börje Vestlund (båda S):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en tillämpning av hbt-personers skyddsskäl som står i bättre överensstämmelse med riksdagens beslut.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en bättre landinformation i hbt-ärenden.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bedömningen av hbt-skäl som framförs sent i asylprocessen.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tydliggörande av skyddsskäl för hbt-flyktingar från Irak.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utvärdering av hur bestämmelserna om hbt-flyktingars asylskäl tillämpas.

2011/12:Sf321 av Börje Vestlund m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att även transpersoner som förföljs i sitt hemland på grund av könsidentitet eller könsuttryck ska omfattas av Genèvekonventionens flyktingdefinition.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en tillämpning av hbt-personers skyddsskäl som står i bättre överensstämmelse med riksdagens beslut.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en bättre landinformation i hbt-ärenden.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bedömningen av hbt-skäl som framförs sent i asylprocessen.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tydliggörande av skyddsskäl för hbt-flyktingar från Irak.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utvärdering av hur bestämmelserna om hbt-flyktingars asylskäl tillämpas.

2011/12:Sf328 av Ola Johansson och Anders Flanking (båda C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utvisning av barn som har rätt till vård enligt LVU (lagen om vård av unga).

2011/12:Sf330 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om positiva beslut när enskilda drabbas negativt av långa handläggningstider.

2011/12:Sf344 av Kent Ekeröth (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förbjuda tiggeri, eller verksamhet som till sin art kan anses vara tiggeri eller närliggande, för utländska medborgare.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att de utlänningar som ertappas med tiggeri, lösdriveri eller närliggande omedelbart ska avvisas från landet med livstids förbud att återvända.

2011/12:Sf348 av David Lång och Erik Almqvist (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att statistik ska föras över omfattningen av nyttjandet av de olika delarna av välfärdssektorn bland inrikes respektive utrikes födda.

2011/12:Sf350 av David Lång och Per Ramhorn (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att genomföra obligatoriska dna-test på samtliga som söker asyl i Sverige.

2011/12:Sf352 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD):

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ansökan om asyl i Sverige ska göras vid gränsen i samband med inresa.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att visumtvång ska gälla för medborgare i länder som är, eller misstänks vara, baser för terrorism samt för medborgare i länder som genererar omfattande illegal invandring till Sverige.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den som vistas illegalt i landet inte ska kunna få sin sak prövad utan ska avvisas omgående.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att asylsökande ska uppvisa handlingar som styrker deras identitet och nationalitet.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att uppdra åt Migrationsverket att med vetenskapliga metoder åldersbestämma immigranter som påstår sig vara under 18 år men som kan misstänkas vara äldre.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att asyl endast ska beviljas personer av två kategorier: 1) de som uppfyller kriterierna i FN:s flyktingkonvention (Genèvekonventionen) och 2) ett mindre antal kvotflyktingar som erbjuds asyl enligt avtal med UNHCR.

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att undantagsvis utfärda tillfälliga uppehållstillstånd för personer som inte fullt ut lever upp till FN-konventionens krav men som av ytterst starka humanitära skäl ändå inte omedelbart kan återvända till sitt hemland, ett närliggande område eller sitt första asylland.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillfälliga uppehållstillstånd ska vara regel och att möjligheten att utfärda permanenta uppehållstillstånd som ett mellansteg mellan tillfälligt uppehållstillstånd och svenskt medborgarskap ska avskaffas.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillfälliga uppehållstillstånd ska gälla för ett år i taget.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att personer som saknar svenskt medborgarskap och som gör sig skyldiga till grova brott eller upprepade brott av mindre grov art ska få sitt uppehållstillstånd indraget och utvisas.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en person med uppehållstillstånd som visar sig ha besökt det land som han eller hon sagt sig vara på flykt ifrån ska få uppehållstillståndet indraget och därefter utvisas.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att grundläggande krav för medborgarskap ska vara att man varit bosatt i Sverige i minst tio år och att man under denna tid inte gjort sig skyldig till ett grovt brott eller upprepade brott av mindre grov art.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en sökande endast ska beviljas medborgarskap om han eller hon har godkänts i ett medborgarskapstest för att visa att han eller hon tagit till sig det svenska språket i tal och skrift samt skaffat sig grundläggande kunskaper om svensk historia och svenskt samhällsliv.
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en person som ansöker om medborgarskap bör underteckna en deklaration där denna bekräftar sin lojalitet med Sverige och förbinder sig att respektera svenska lagar och övriga samhällsregler.

2011/12:Sf353 av Kent Ekeröth och Margareta Sandstedt (båda SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att med vetenskapliga metoder åldersbestämma immigranter som vid prövning av uppehållstillståndet vill behandlas eller kommer att bli behandlade som om de vore under 18 år gamla.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att prövningen för uppehållstillståndet för den som vägrar delta i ålderbestämning ska avslutas och personen av- eller utvisas med omedelbar verkan.

2011/12:Sf354 av David Lång och Mikael Jansson (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tiggeri och prostitution ska betraktas som oärlig försörjning och därmed vara skäl för att avvisa respektive utvisa utländska medborgare enligt den svenska utlänningslagen.